

Ceļā uz

saliedētu sabiedrību

2023/2025

Projekta vadība un bukleta saturs: Laura Kristapsone, Iveta Pāvula

Redaktore: Iveta Pāvula, SIA Adsum

Korektore: Aira Semjonova

Grafiskais dizains: Inta Tīdenberga

Foto:

Inese Kalniņa, Kaspars Teilāns, Valentīns Isakovs, Latvijas Jaunatnes padome, “Zvaigznājs”, Latvijas Angļu valodas skolotāju asociācija, “I Gryanul Grem”, iniciatīva “Darbīgās kopienas Latgalē”, Edīte Lukša, nodibinājums “Liepāja 2027” un Valters Pelns, Artis Veigurs, Valters Lācis, Rotko muzejs, Saeima un Ieva Ābele, Partnerība “Kaimiņi”, Anatols Kauškalis, festivāls LAMPA, Juris Ross, Raivo Sarelainens, Izglītības un zinātnes ministrija, Rīgas Apkaimju alianse, “Young Folks LV”, Raiens Dejs, Pacemaker Photos, Katrīna Anna Lieģniece, fonds INITIUM, Dagnija Bernāne, Lita Millere, Andris Mačāns, “Trinity Z”, Mouhcine Rossafi, Egīls Arājs, Agnese Zeltiņa, Aivars Ivbulis, Svetlana Pokule, Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs, Džeina Saulīte, Jānis Deinats, Latvijas Jaunā teātra institūts, Kristīne Madjare, Didzis Grodzs, Evija Trifanova, Toms Grīnbergs, Getty Images.

Izdevējs: *British Council* pārstāvniecība Latvijā

ISBN 978-9934-38-544-5

2026

BRITISH COUNCIL
pārstāvniecība Latvijā

Ceļā uz saliedētu sabiedrību 2023/2025

CEĻĀ
UZ **SALIEDĒTU**
SABIEDRĪBU

British Council tika dibināts pirms vairāk nekā 90 gadiem, 1934. gadā, kad Eiropa piedzīvoja ekonomisku krīzi un līdz ar to augošu atbalstu ekstrēmistu idejām. Organizācija tika izveidota ar mērķi veicināt savstarpējo sapratni, aicinot cilvēkus dalīties zināšanās un izcelt to, kas mūs vieno, nevis šķir. Laika gaitā *British Council* ir spējis pielāgoties mainīgiem apstākļiem un sabiedrības vajadzībām, attīstot aizvien jaunus darbības virzienus. Tomēr mūsu misija – veidot uzticēšanos, dialogu un sadarbību – ir palikusi nemainīga, un tā kopš 1992. gada vada arī *British Council* darbu Latvijā.

Jau desmito gadu *British Council* stāsts Latvijā ir cieši saistīts ar programmu “People to People” (P2P). Tā tika radīta, apzinoties, ka saliedēta sabiedrība ir būtisks drošības un demokrātijas balsts un ka Latvijas un Apvienotās Karalistes sadarbība jāstiprina ne vien aizsardzībā, bet arī sabiedrības noturībā – caur izglītību, kultūru, mākslu un kopienu attīstību.

Kad 2015. gadā pievienojos *British Council* un pusgadu vēlāk sākām īstenot programmu, pārstāvēniecībā strādāju viena pati. Šodien esmu patiesi gandarīta, ka man līdzās ir profesionāla komanda un plašs partneru, draugu un domubiedru tīkls visā Latvijā. Tie ir cilvēki un organizācijas, kuru enerģija, zināšanas un pārliecība ir palīdzējusi idejām kļūt par reāliem projektiem un pārmaiņām.

Kad sākām darbu, tādi jēdzieni kā sabiedrības saliedētība, kopienu veidošana, noturība un medijpratība nebija pašsaprotama daļa no lēmumu pieņemēju vai NVO sektora ikdienas darba. Šodien tie ir kļuvuši par būtisku politikas plānošanas un publisko diskusiju sastāvdaļu. Man ir patīess prieks, ka mūsu pieredze, partnerības un ilgtermiņa darbs ir palīdzējis šīm jomām Latvijā nostiprināties un attīstīties.

Gadu gaitā mazas iniciatīvas ir izaugušas par ilgtspējīgiem projektiem, nelielas NVO – par spēcīgām un profesionālām organizācijām, bet programmas pieredze kalpojusi par pamatu politikas veidošanai. Tomēr pārmaiņām ir nepieciešams laiks. Tāpēc mūsu kopīgais darbs ir tikpat nozīmīgs kā programmas pirmajā gadā. Dzīvojam laikā, ko raksturo izaicinājumi drošības jomā, straujas pārmaiņas un nenoteiktība, tādēļ vēl svarīgāk ir turpināt stiprināt kopienas, sadarbību un savstarpējo uzticēšanos, kas joprojām nav pašsaprotama.

Tuvojoties P2P noslēgumam 2026. gada martā, esmu droša, ka programmas vērtības turpinās dzīvot caur jums – mūsu partneriem, skolām, kopienām un aktivistiem, kuri šo gadu laikā kļuvuši par neatņemamu daļu no plašās P2P kustības. Katrs no jums ir P2P vēstnesis, ienesot jaunas idejas, atvērtību un iekļaušanu savā un apkārtējo ikdienā arī ārpus projektu robežām.

Aicinu ieskatīties, ko kopā ar sadarbības partneriem esam paveikuši 2023.–2025. finanšu gadā – šajā bukletā iespējams rast jaunas idejas tam, kā sasniegt un saliedēt dažādas kopienas, kā arī gūt iedvesmu jauniem projektiem un sadarbībām.

Lai mums skaists P2P programmas noslēgums un izdodas turpināt iesākto, aizsākot jaunu nodaļu *British Council* darbībā!

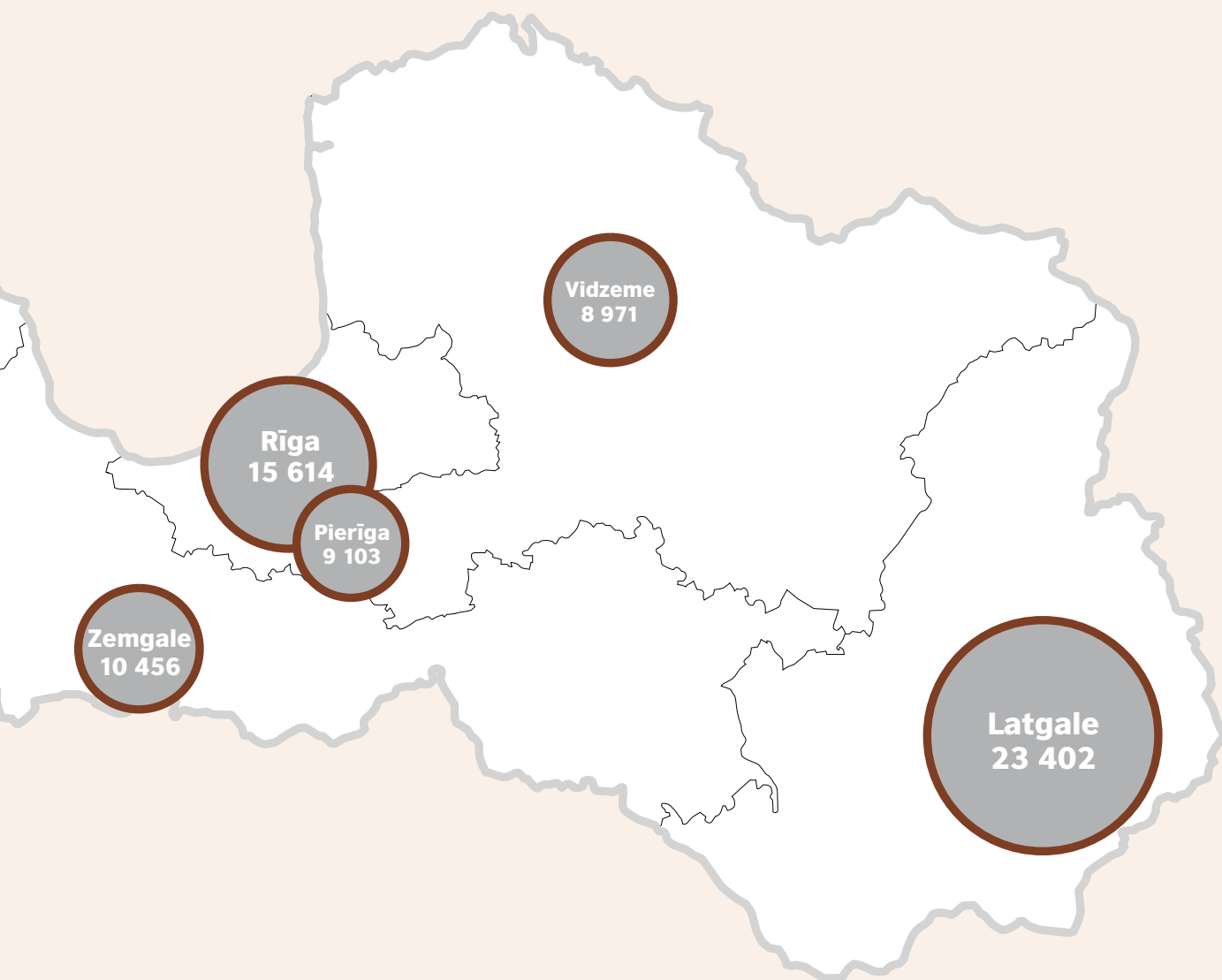
Zane Matesoviča,
British Council pārstāvēniecības Latvijā vadītāja

PROGRAMMA “PEOPLE TO PEOPLE” 2023–2025

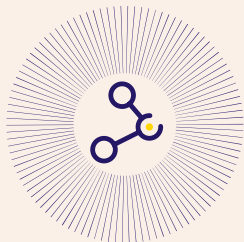
2023.-2025. gadā
British Council
programmas aktivitātēs
iesaistīja vairāk nekā
81 000 iedzīvotāju*

* Cilvēku skaits, kas tiešā veidā iesaistīts programmas aktivitātēs (“meaningful engagement”).

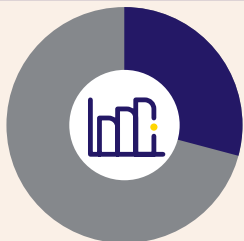
PROGRAMMA “PEOPLE TO PEOPLE” 2023–2025

Kopā ar 35 partnerorganizācijām īstenoti
112 projekti un iniciatīvas

Aktivitātēs iesaistījušies vairāk nekā
81 000 cilvēku

Visvairāk cilvēku sasniegti Latgalē –
23 402 dalībnieki (29%)

Apvienotās Karalistes starptautiskā organizācija *British Council* nodarbojas ar kultūras sakaru un izglītības iespēju veicināšanu vairāk nekā 100 valstīs. Jau desmito gadu Baltijā tā īsteno vērienīgu programmu “People to People”, kas noslēgsies 2026. gada martā.

Mācību un pieredzes apmaiņas pasākumi, vietējo kopienu atbalsta aktivitātes, festivāli un kultūras norises rīkotas ar mērķi iesaistīt visu vecumu dalībniekus no dažādām vidēm un kopienām, palīdzot tiem attīstīt nepieciešamās prasmes un iekļauties sabiedrībā, kā arī veicinot atklātu sarunu starp valsts un pašvaldību institūcijām. Programma palīdz dažādām kopienām sadarboties kopēju mērķu vārdā, vienlaikus stiprinot Latvijas, Apvienotās Karalistes un Baltijas valstu savstarpējās attiecības.

Tuvojoties programmas noslēgumam, 2023.–2025. gadā fokusā aizvien vairāk ir bijusi tās ilgtspējas nodrošināšana – pieredzes nodošana partneriem, valsts un pašvaldību institūcijām, atziņu apkopošana sabiedrības saliedētības politikas stiprināšanai. Īpaša uzmanība pievērsta jau aizsākto projektu mērķētam atbalstam un dalībnieku iesaistei, kuri ievieš un popularizē programmas metodes un vērtības, – projektos aktīvi iesaistīti pedagogi, NVO līderi, radošo nozaru profesionāļi un politikas veidotāji.

Stiprinot izglītības un NVO sektora, valsts un pašvaldības institūciju kapacitāti, projektos piedalījušies:

6276 skolēni un studenti
un **1961** izglītības nozares
pārstāvis

1019 NVO un kopienu līderi
un **531** nevalstiskā
organizācija

509 radošo industriju
pārstāvji

675 lēmumu pieņēmēji
un politikas veidotāji

PARTNERĪBAS STIPRINA SADARBĪBU CEĻĀ UZ VIENOTU SKOLU

Lai sniegtu atbalstu izglītības iestādēm pārejā uz mācībām latviešu valodā un sekmētu vienotas izglītības sistēmas ieviešanu, 2023. gada augustā tika uzsāks pilotprojekts “Izglītības iestāžu partnerības kā atbalsts pārejai uz mācībām latviešu valodā”. Projektu īstenoja *British Council* sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju, balstoties uz organizāciju parakstīto sadarbības memorandu.

Pilotprojekta mērķis bija veidot partnerības starp latviešu mācībvalodas izglītības iestādēm un izglītības iestādēm, kas iepriekš īstenojušas mazākumtautību izglītības programmas, veicinot sadarbību un savstarpējo atbalstu, lai skolotāji, skolēni un vecāki justos droši un sagatavoti pārejai uz mācībām latviešu valodā.

Pilotprojektā piedalījās 18 izglītības iestādes no Rīgas, Liepājas, Ventspils, Jelgavas, Rēzeknes, Daugavpils un Augšdaugavas novada. Dalībnieki saņēma atbalstu, lai kopīgi plānotu un īstenotu aktivitātes, kas skolotājiem, skolēniem un vecākiem palīdzētu pārejā uz mācībām latviešu valodā, vienlaikus stiprinot pārliecību, ka skolotāji spēj īstenot pārmaiņas, izvērtējot esošo situāciju un

vajadzības katrā skolā. Pilotprojekts rosināja skolu un pedagogu līdzšinējās pieredzes pārskatīšanu un transformēšanu, piedāvājot katras skolas vajadzībām pielāgotus risinājumus – seminārus, supervīzijas un konsultācijas, ko vadīja pilotprojekta eksperte Inga Pāvula. Izglītības iestādēm bija pieejams finansiāls atbalsts aktivitāšu plānošanai, īstenošanai un izvērtējumam. Pilotprojekts arī sniedza iespēju skolām kopīgi izstrādāt stratēģiju un metodes sadarbības un pārmaiņu īstenošanai ilgtermiņā.

Pilotprojekta sākumā skolu pāri apzināja reālo situāciju un vajadzības savās izglītības iestādēs un, konsultējoties ar pilotprojekta ekspertēm, izstrādāja pielāgotus aktivitāšu plānus un plānoja to budžetu. Īstenotās aktivitātes bija patiešām dažādas, izprotot, ka nav universālu risinājumu,

COGITO

Projekts:

“Izglītības iestāžu partnerības kā atbalsts pārejai uz mācībām latviešu valodā”

Īstenotāji: *British Council* sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju un biedrību “Cogito”

Laika posms: 25.09.2023.–31.03.2024.

un katrā skolā nepieciešams citādāks atbalsts. Pedagogi piedalījās kopīgās metodiskās dienās un profesionālās pilnveides aktivitātēs, kurās dalījās pieredzē un apguva jaunas metodes un paņēmienus, kā vienā klasē strādāt ar skolēniem, kuriem ir dažādas dzimtās valodas; notika pedagogu apmaiņa un stundu “ēnošana”, ļaujot novērot mācību stundu norisi otrā izglītības iestādē. Aktivitātes skolēniem tika organizētas ar mērķi veidot vienotu valodas vidi – skolēnu apmaiņa, kopīgas mācību stundas un interešu nodarbības, svētku svinēšana un ekskursijas ļāva latviešu valodu stiprināt gan stundās, gan ārpus tām. Lai veicinātu vecāku izpratni par pārmaiņām, tika rīkotas individuālas sarunas un vecāku sapulces par atbalstu bērniem valodas apguvē, kā arī tematiskas darbnīcas vecākiem kopā ar bērniem, sniedzot iespēju arī vecākiem iejusties skolēnu lomā. Visās pilotprojekta aktivitātēs latviešu valoda tika izmantota kā dabisks saziņas līdzeklis un tilts starp skolēniem, viņu ģimenes locekļiem un pedagogiem ar atšķirīgu valodu pieredzi.

Pilotprojekta laikā gūtie secinājumi un ekspertu atziņas tika apkopoti, lai sagatavotu priekšlikumus rīcībpolitikas un pilotprojekta tālākai attīstībai, ko *British Council* 2024. gada augustā iesniedza Izglītības un zinātnes ministrijai.

Pilotprojekta rezultāti liecina, ka:

- iesaistītie skolotāji nostiprināja pārliecību par savām spējām īstenot pārmaiņas, izmantojot gan pieejamo profesionālo atbalstu supervīziju formā, gan savstarpēju pieredzes apmaiņu;
- skolēni kļuva drošāki valodas lietojumā, nebaudoties piejaut kļūdas, un piedzīvoja, ka latviešu valodas prasmes sniedz iespēju komunicēt ar vienaudžiem un gūt pozitīvu pieredzi gan stundās, gan ārpus tām;
- pedagogi novēroja aktīvāku vecāku interesi par norisēm skolā un augošu pārliecību par bērnu sagatavotību mācībām latviešu valodā;

- visās mērķgrupās tika arī laužti dažādi pastāvošie stereotipi, saliedējot pedagogus un skolēnus no dažādām kopienām;
- partnerības veicināja sadarbības kultūru un stiprināja komunikāciju starp izglītības iestādēm, kas atrodas netālu, taču nereti nav iepriekš mērķtiecīgi sadarbojušās.

“Esam gandarīti par sadarbību ar IZM un iespēju dalīties uzkrātajā pieredzē, atbalstot Latvijas izglītības sistēmas pilnveidi un pedagogu pieredzes apmaiņu. Pilotprojekts skolām un bērnodārziem palīdzēja apzināties savas stiprās un vājās puses, kā arī izstrādāt pielāgotus risinājumus pārmaiņu ieviešanai. Secinājām, ka atbalsts ir nepieciešams gan bijušajām mazākumtautību skolām, gan latviešu mācībvalodas skolām, kurās arī mācās skolēni ar atšķirīgu dzimto valodu,” stāstīja *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Pilotprojektam noslēdzoties, vairākas izglītības iestādes turpināja sadarbību arī nākamajā mācību gadā, apliecinot iniciatīvas ilgtspēju un nozīmi. Daļa no izglītības iestādēm piedalījās arī pilotprojekta turpinājumā nākamajā mācību gadā, padziļināti izzinot iekļaujošu izglītību, kultūrizglītību un kopienas iesaisti Vienotas skolas atbalstam.

Pilotprojekts “Izglītības iestāžu partnerības kā atbalsts pārejai uz mācībām latviešu valodā” ir pierādījis, ka izglītības pārmaiņas notiek, ja skolām tiek dota iespēja sadarboties, mācīties citai no citas un stiprināt pārliecību, ka pārmaiņu centrs ir pašās skolās – to cilvēkos, idejās un ikdienas darbā.

KOPIENAS KĀ SABIEDROTIE CEĻĀ UZ VIENOTU SKOLU

Pilotprojekts “Kopienu iesaiste Vienotas skolas atbalstam” balstījās uz atziņām, kas tika gūtas iepriekšējā mācību gadā īstenotajā skolu partnerību pilotprojektā (skat. 8.–11. lpp.). Izglītības iestādēs tika novērots, ka skolēni, kuri mājās runā kādā no mazākumtautību valodām, pārsvarā latviešu valodu izmanto tikai skolā, bet iztrūkst tās plašāka lietojuma ārpus mācību stundām un latviešu valodas vides. Rezultātā tika izvirzīts mērķis pilotprojekta ietvaros veicināt izglītības iestāžu sadarbību ar vietējām kopienām, stiprinot latviešu valodas lietojumu un piederības sajūtu skolēnu, skolotāju un vecāku vidū. Pilotprojektā iesaistījās 14 izglītības iestādes no Rīgas, Jelgavas, Ventspils, Liepājas, Rēzeknes un Daugavpils. Tā laikā izglītības iestāžu izvirzītie pārstāvji – pilotprojekta koordinatori – piedalījās praksē balstītos izglītojošos semināros par kopienu iesaisti un veidiem, kā aktivizēt kopienas līdzdalību, kā arī par projektu izstrādi no idejas līdz finanšu piesaistei un projekta īstenošanai. Seminārus vadīja “Izglītības iniciatīvu centra” ekspertes un pilotprojekta eksperte Inga Pāvula.

Pilotprojekta gaitā radītās idejas iezīmēja daudzveidīgas metodes, kā iesaistīt gan skolēnu vecākus un vecvecākus, gan izglītības iestāžu absolventus, vietējos muzejus, bibliotēkas un apkaimes biedrības, lai veicinātu vienotas valodas vides veidošanu. Audzēkņu un ģimeņu iesaiste radošās darbnīcās un tradicionālo svētku svinēšanā, kopīga dzejoļu un pasaku lasīšanu latviešu valodā, skolēnu dalība apkaimes biedrības organizētos pasākumos, skolas absolventu pieredzes stāstu vakari, viesošanās vietējā muzejā vai teātrī – tās bija tikai dažas no aktivitātēm, ko dalībnieki piedāvāja īstenot.

“Pāreja uz Vienotu skolu un latviešu valodas vides veidošana nav tikai izglītības iestāžu atbildība, tā attiecas arī uz kopienām ap skolu un plašāku sabiedrību. Atbalstot skolu sadarbību ar kopienu, mēs varam gan sekmēt mācību procesu, gan stiprināt piederības sajūtu, līdzatbildību un saliedētību vietējās kopienās,”

uzsvēra *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Dalība pilotprojektā sniegusi izglītības iestādēm pieredzi, kā kopienu iesaiste atbalsta latviešu valodas plašāku lietojumu gan skolēnu, gan skolotāju un vecāku vidū. Tāpat arī nostiprinātas prasmes pedagogam-koordinatoram, kurš guvis praktisku pieredzi projektu izstrādē, ieviešanā un kopienas aktivitāšu attīstīšanā.

COGITO

Projekts: “Kopienas iesaiste Vienotas skolas atbalstam”

Īstenotājs: *British Council* pārstāvniecība Latvijā sadarbībā ar biedrību “Cogito”

Laika posms: 23.09.2024.–31.03.2025.

A photograph of a group of children sitting in red upholstered chairs in an audience. In the foreground, a young boy in a teal tracksuit is shouting with his mouth wide open and pointing his right arm towards the right. To his left, a young girl in a black top is clapping her hands. To his right, another young girl in a light-colored patterned top is also pointing towards the right. In the background, other children and an adult woman are visible, all looking in the same direction. The scene is lit with warm, orange-toned light.

KULTŪRIZGLĪTĪBA STIPRINA LATVIEŠU VALODAS PRASMES PIRMSSKOLĀ

Pilotprojekta “Valoda un kultūrizglītība pirmsskolā ceļā uz Vienotu skolu” mērķis bija piedāvāt pedagogiem jaunas metodes kultūras pieredzes iekļaušanai izglītības procesā un bērnu latviešu valodas apguves veicināšanai.

Pilotprojektā piedalījās divdesmit divi pedagogi no septiņām Rēzeknes pirmsskolas izglītības iestādēm. Programmas ietvaros pedagogi iepazīna dažādus latviešu valodas un kultūras resursus pirmsskolas vecuma bērniem un viņu vecākiem, kas veicina valodas lietojumu un izpratni par latviešu kultūras vērtībām. Ekspertu vadībā dalībnieki paplašināja zināšanas par kultūras norisēm kā mācību resursu, izzināja bērnu vecumam atbilstošas grāmatas, dzeju un folkloru, kā arī izmēģināja digitālos rīkus, kas ir piemēroti darbam pirmsskolā. Darbnīcas vadīja programmas “Latvijas skolas soma” vadītāja Aija Tūna, bērnu literatūras eksperte Aija Kalve un LSM bērnu un vecāku satura redaktore un pedagoģe Ināra Antiņa. Lai pielietotu jauniegūtās zināšanas praksē, dalībnieki sagatavoja aktivitāšu plānus, ko īstenot savā izglītības iestādē. Tiekoties semināros un strādājot grupās, tika stiprināta pieredzes apmaiņa starp pilsētas izglītības iestādēm.

“Strādājot ar skolām, redzam, cik nozīmīgi ir attīstīt bērnu latviešu valodas prasmes, izpratni par sabiedrībā nozīmīgām vērtībām un piederību Latvijas kultūrtelpai jau pirmsskolā. Novērojām arī, ka gan pedagogiem, gan bērnu vecākiem ir interese par to, kur meklēt kvalitatīvu saturu un kultūras piedāvājumu bērniem latviešu valodā. Pilotprojekts sniedza iespēju šos resursus apzināt, izmantot un arī radīt pašiem,”

stāsta *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Pilotprojekta noslēgumā pedagogiem un viņu audzēkņiem bija iespēja Rēzeknes teātrī “Joriks” noskatīties Cēsu mazā teātra izrādi “Figūras”, kas caur kustību, vizuāliem tēliem un mūziku rosināja bērnu iztēli un valodas lietojumu.

Pilotprojekts turpināja *British Council* iepriekšējo darbu Vienotas skolas pieejas ieviešanā. 2023./2024. mācību gadā tika īstenots pilotprojekts “Izglītības iestāžu partnerības kā atbalsts pārejai uz mācībām latviešu valodā” (8.–11. lpp), kurā tika stiprināta latviešu mācībvalodas skolu un bijušo mazākumtautību skolu pedagogu sadarbība un profesionālā pilnveide. 2024./2025. gadā tika īstenots arī pilotprojekts “Kopienas iesaiste Vienotas skolas atbalstam” (12. lpp), kas stiprināja izglītības iestāžu sadarbību starp skolām un vietējo kopienu. “Valoda un kultūrizglītība pirmsskolā” papildināja šo kopīgo mērķi – radīt atbalstošu, iekļaujošu un latviešu valodā balstītu izglītības vidi jau no bērna pirmajiem soļiem izglītībā.

Projekts: “Valoda un kultūrizglītība pirmsskolā ceļā uz Vienotu skolu”

Īstenotāji: *British Council* sadarbībā ar Rēzeknes valstspilsētas pašvaldības Izglītības pārvaldi un biedrību “Cogito”

Laika posms: 22.11.2024.–16.04.2025.

ATBALSTS PEDAGOGIEM CEĻĀ UZ IEKĻAUJOŠU MĀCĪBU VIDI LATVIEŠU VALODĀ

Pilotprojekta “Vienota skola dažādiem skolēniem” ietvaros Jelgavas pedagogi piedalījās izglītojošā programmā, īpašu uzmanību pievēršot darbam ar bērniem, kam raksturīgas dažādas mācīšanās un saskarsmes grūtības.

Pilotprojekta ekspertes Solvitas Lazdiņas vadībā pedagogi identificēja skolēnu vajadzības, izstrādāja pielāgotus risinājumus un veidoja atbalsta grupas pieredzes apmaiņai. Skolotāji analizēja mācību procesu kontekstā ar bērnu vispārējo attīstību un viņiem nepieciešamo atšķirīgo atbalstu, paplašinot fokusu ārpus sasniedzamajiem mācību rezultātiem. Lai iedzīljinātos bērnu un viņu ģimeņu ikdienas izaicinājumos un vairotu izpratni par tiem, pedagogi mācījās izmantot empātijas karti.

Dalībnieki atzina, ka pilotprojekta gaitā mainījuši savu attieksmi pret skolēniem ar mācīšanās grūtībām un viņu uzvedību, kļūstot pieņemošāki un pārvērtējot bērnu mācību vajadzības.

Piemēram, iepriekš pedagogi bērnu kustēšanos, zīmēšanu stundas laikā uztvēruši kā nevēlamu un traucējošu uzvedību, bet tagad izdevies identificēt bērnus, kam šādas darbības var palīdzēt koncentrēties. Kā būtisku ieguvumu skolotāji izcēla to, ka dalībnieki izveidojuši saliedētu profesionāļu grupu,

kurā iespējams būt atklātiem un kopīgi meklēt risinājumus praktiskiem izaicinājumiem, kas rodas, veidojot iekļaujošu mācību vidi.

Lai iepazītu Igaunijas skolu pieeju iekļaujošai izglītībai un pieredzi, īstenojot pāreju uz mācībām igauņu valodā, Jelgavas skolotāji devās pieredzes apmaiņas vizītē uz Tartu. Jogentagas skolā Igaunijā skolotāji vēroja, kā tiek organizēta mācību vide skolēniem, kuriem igauņu valoda nav dzimtā, kā arī iepazinās ar metodēm, kas atbalsta skolēnu ar īpašām vajadzībām, un dažādiem mācīšanās traucējumiem iekļaušanu. Vizīte rosināja pedagogus pārvērtēt savu praksi un meklēt jaunas pieejas ikdienas darbā.

Pilotprojekts papildināja *British Council* ilgtermiņa darbu Vienotas skolas pieejas stiprināšanā, palīdzot pedagogiem veidot skolas vidi, kurā ikviens skolēns jūtas uzrunāts, saprasts un atbalstīts.

Projekts: “Vienota skola dažādiem skolēniem”

Īstenotāji: *British Council* sadarbībā ar Jelgavas valstspilsētas pašvaldības Izglītības pārvaldi un biedrību Cogito

Laika posms: 01.01.2025.–02.06.2025.

“FUTURE HEROES LATVIA” IEDVESMO NĀKOTNES LĪDERES

ledvesmot, sniegt nepieciešamās prasmes un pārliecību nākamajai līderu paaudzei, kas nāk no dažādiem Latvijas reģioniem un kopienām – tāda ir meiteņu līderības un uzņēmējdarbības programmas “Future Heroes Latvia” būtība. Programma sniedza iespēju apgūt jaunas prasmes un īstenot sociāli nozīmīgus projektus, kas balstīti uz ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.

“Future Heroes Latvia” 3. sezonā 2022.–2023. gadā piedalījās 50 jaunietes. Sešu mēnešu laikā meitenes apmeklēja 9 darbnīcas par medijpratību un digitālajām prasmēm, finanšu pratību un līdzekļu piesaisti, laika plānošanu, publisko runu un citām tēmām. Katrā darbnīcā viesojās kādas jomas eksperti, ļaujot iepazīt dažādas profesijas un darba vides, kā arī katrai dalībniecei izzināt savas stiprās puses. Darbnīcās apgūtās prasmes tika pielietotas praksē, ar mentoru atbalstu komandās izstrādājot projektus, kas risina sabiedrībai nozīmīgas tēmas. Izvēlēto tēmu loks bija plašs – no videi draudzīgas modes līdz jauniešu mentālās veselības atbalstam un datu drošības jautājumiem.

Dalībnieces organizēja gan tiešsaistes, gan klātienē pasākumus, piesaistīja sponsorus un veidoja projektu publicitāti sociālajos tīklos un medijos. Nozīmīgi, ka dalībnieces uzlaboja savas sadarbības prasmes, strādājot komandās, kurās bija pārstāvētas meitenes no dažādām skolām, novadiem un ar atšķirīgu dzimto valodu. Programmas kulminācijā – “Final Pitch” sesijā – komandas prezentēja savus projektus žūrijai un saņēma vērtīgus ieteikumus to tālākai pilnveidei.

Galveno balvu saņēma komanda “Care4Self”, kuras projekts izglītoja jauniešus par veselību un veicināja bezmaksas higiēnas preču pieejamību skolās. Uzvarētājas ar *British Council* atbalstu devās mācību braucienā uz Londonu, kur apmeklēja organizācijas galveno biroju un tikās ar Latvijas vēstnieci Apvienotajā Karalistē. “Iespēja satikt domubiedrus, radīt sociāli nozīmīgu projektu un doties izaugsmes ceļojumā uz Londonu bija vienreizēja

pieredze, kas iedvesmoja mani turpināt darboties,” *British Council* izdevumam “Human Stories” atzina Laura, viena no projekta dalībniecēm.

2023. gada 20. oktobrī oficiāli tika atklāta “Future Heroes Latvia” 4. sezona. Arī ceturrtās sezonas laikā 50 jaunietes piedalījās praktiskās darbnīcās par zīmolveidību, finanšu pratību, medijpratību un digitālo komunikāciju, padziļinot savas zināšanas un prasmes. Ceturtajā sezonā meiteņu izstrādātie projekti pievērsās tādām tēmām kā jauniešu politiskās līdzdalības veicināšana, dzimumu vienlīdzība, ilgtspējīga mode un nodarbinātība. Galveno balvu un iespēju doties mācību braucienā uz Lielbritāniju ieguva komanda “EcoFam”, kas izstrādājusi izglītojošu galda spēli par zaļo dzīvesveidu visai ģimenei.

Projekts: “Future Heroes Latvia”
trešā un ceturrtā sezona

Īstenotājs: Valsts izglītības satura centrs (VISC)

Laika posms: 2022.–2024.

“Prieks, ka 2020. gadā atvedām “Future Heroes” programmu uz Latviju. Tā ir iniciatīva, kas palīdz jauniešiem attīstīt prasmes un iedvesmo viņus sasniegt vairāk. Šo gadu laikā redzam, kā dalībnieces kļūst par aktīvām pārmaiņu veidotājām, un tas ir pierādījums tam, ka ieguldījums jaunajos līderos ir ieguldījums nākotnē,”

atzina *British Council* pārstāvēniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Pēc katras projekta sezonas beigām “Future Heroes Latvia” programmas absolventes tika aicinātas iesaistīties tās veidošanā, kļūstot par “Big Sisters” jeb “vecākajām māsām”, kuras atbalstīja jaunās komandas un piedalījās aktivitāšu organizēšanā, turpinot attīstīt savas prasmes. Tas nodrošināja, ka programmas fokusā bija ne tikai jauno dalībnieču izaugsme, bet arī absolventu tīkla nostiprināšana, domājot par projekta ilgtspēju. Četru programmas sezonu laikā to absolvēja kopumā 187 meitenes, īstenojot 40 sociālos un uzņēmējdarbības projektus.

JAUNIEŠI IEPAZĪST REĢIONU UZŅĒMĒJDARBĪBAS VIDĪ

Projekts “Kods L.A.U.K.I. 2” sniedza skolēniem, skolotājiem un karjeras konsultantiem iespēju iepazīt Latvijas reģionu kultūru, vērtības un uzņēmējdarbības vidi.

Projekta laikā dalībnieki no dažādām Latvijas pilsētām devās izzinošās vizītēs uz laukiem, kur tuvāk iepazīna piecas Latvijas attīstībai būtiskas nozares – mežsaimniecību, lauksaimniecību, pārtikas ražošanu, vidi un veterinārmedicīnu. Interese par šīm tēmām radīja priekšnoteikumus sadarbībai starp latviešu mācīvalodas skolām un skolām, kur tiek īstenotas mazākumtautību izglītības programmas.

Vizītes veicināja savstarpējo sapratni un sadarbību, ļaujot labāk izprast reģionu sniegtās iespējas un izaicinājumus.

Vienlaikus projekts attīstīja arī dalībnieku 21. gadsimta prasmes – kritisko domāšanu, medijpratību un digitālās prasmes. Skolēni izstrādāja reklāmas video un citus materiālus par vietējiem uzņēmumiem. Šāda pieredze ne tikai paplašināja viņu redzesloku, bet arī stiprināja iesaistīto skolu kopības sajūtu un sadarbības prasmes.

Skolēni un karjeras konsultanti piedalījās semināros, kuros apguva metodes oriģinālu un sekmīgu ideju radīšanai, strādājot komandā, kā arī publisko runu. Dalībnieki arī iepazīnās ar radošām tehnikām, kas uzlaboja komandas darba prasmes un veicināja efektīvu sadarbību starp dažādu skolu un kopienu jauniešiem. Šī pieredze palīdzēja rast inovatīvus risinājumus un izstrādāt idejas turpmākiem projektiem.

Projekta dalībnieki apmeklēja arī vairākus reģionālos uzņēmumus, lai paplašinātu zināšanas par dažādām nozarēm. Skolēnu komandām bija iespēja viesoties veterinārajā klīnikā, zemnieku saimniecībā, kokapstrādes un pārtikas ražošanas uzņēmumos un citviet, kur viņi iepazīnās ar uzņēmumu darbību un uzdeva jautājumus nozares ekspertiem. Šī praktiskā pieredze palīdzēja viņiem dziļāk izprast Latvijas reģionu uzņēmējdarbības vidi.

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē (LBTU) norisinājās projekta “Kods L.A.U.K.I. 2” noslēguma pasākums. Tā laikā skolēni prezentēja savas zināšanas un pieredzi, ko guvuši projekta ietvaros, atklājot savu unikālo “lauku kodu”. Dalībniekus sveica Lielbritānijas vēstnieka Latvijā vietnieks Filips Bārklis (*Philip Barclay*), *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča un LBTU studiju prorektore Ilze Beitāne, uzsverot projekta nozīmību un dalībnieku sasniegumus. Noslēguma pasākumā jaunieši dalījās ar iegūto pieredzi un atzina, ka projekts sniedzis vērtīgu ieskatu uzņēmējdarbības iespējās reģionos, kā arī uzlabojis viņu sadarbības un komunikācijas prasmes.

LBTU • MŪŽIZGLĪTĪBAS CENTRS

Projekts: “Kods: L.A.U.K.I. 2”

Īstenotājs: Latvijas Biozinātņu
un tehnoloģiju universitātes Mūžizglītības centrs

Laika posms: 24.11.2023.–31.03.2024.

JAUNIEŠI APGŪST PILSONISKO LĪDZDALĪBU PRAKSĒ

Projekts “Skolēnu pilsoniskās līdzdalības iespējas pašvaldībās” veicināja jauniešu iesaisti sabiedriskajos procesos un izpratni par līdzdalības nozīmi. Tā ietvaros 15 skolas no dažādiem Latvijas reģioniem iepazīna dažādas līdzdalības formas, integrējot tās gan mācību procesā, gan ārpusklases darbā.

“Delnas” eksperti viesojās Latvijas skolās, lai kopā ar skolēniem, skolotājiem un pašvaldību pārstāvjiem diskutētu par pilsonisko līdzdalību un izmēģinātu praktiskus rīkus tās veicināšanai.

Nodarbībās piedalījās vairāk nekā 500 skolēni un 30 pedagogi, kuri iepazīnās ar pašvaldību darbu, iedzīvotāju iesaistes iespējām un līdzdalības budžeta pamatprincipiem.

Nodarbību pirmajā daļā skolēni uzzināja vairāk par jēdzienu “pilsoniskā līdzdalība” un iespējām līdzdarboties savā skolā, pašvaldībā un valsts līmenī. Īpašs uzsvars tika likts uz jaunajā Pašvaldību likumā noteiktajiem līdzdalības veidiem, tostarp iedzīvotāju konsultatīvajām padomēm, kolektīvajiem iesniegumiem un līdzdalības budžetu. Otrajā daļā skolēni paši praktiski veidoja savas līdzdalības budžeta iniciatīvas, iedomājoties, ka viņiem ir iespēja lemt par 500 eiro izlietojumu skolas attīstībai. Strādājot grupās, skolēni radīja idejas, prezentēja tās un balsoja par labāko ideju.

Līdzdalības budžeta izspēle jāva skolēniem praksē apgūt lēmumu pieņemšanas procesu, attīstīt sadarbības un argumentācijas prasmes, kā arī rosināja diskusijas par viņu lomu skolas un vietējās kopienas attīstībā. Pēc nodarbībām skolotāji un skolu vadība kopā ar “Delnas” ekspertiem analizēja skolēnu priekšlikumus un pārrunāja to īstenošanas iespējas. Projekta rezultātā piecās skolās skolēni turpināja strādāt pie projektu idejām, un vēl piecas

izglītības iestādes apņēmas paredzēt līdzekļus līdzdalības budžeta ieviešanai praksē nākamajā mācību gadā. Lielākajā daļā nodarbību piedalījās arī pašvaldību pārstāvji, kuri skolēniem skaidroja, kā viņi var ietekmēt lēmumu pieņemšanu savā pilsētā vai novadā un aktīvi iesaistīties sabiedriskajos procesos. Tika stiprināta arī komunikācija starp skolām un pašvaldībām, iestāžu pārstāvjiem pārrunājot veidus, kā sadarbojoties veicināt jauniešu līdzdalību. Lai nodrošinātu projekta ilgtermiņa ietekmi, tā gaitā skolotāji tika iepazīstināti ar “Delnas” mācību materiāliem, kas palīdz integrēt pilsoniskās līdzdalības tēmas mācību procesā. Materiālus skolotāji var turpināt izmantot arī nākamajos mācību gados.

Projekta laikā tika veikta aptauja, kurā skolēni, skolotāji un pašvaldību pārstāvji dalījās ar atziņām par pilsonisko līdzdalību un tās stiprināšanu. Tās rezultāti atklāja, ka jauniešu pilsoniskās līdzdalības veicināšanai visbūtiskākie ir trīs faktori – zināšanas, praktiska pieredze un droša, atvērta vide. Secināts, ka izglītības iestādēs, kurās pilsoniskās līdzdalības aktivitātes jau tiek integrētas mācību procesā, jaunieši aktīvāk iesaistās gan skolas, gan vietējās kopienas iniciatīvās, veidojot ieradumu būt sabiedriski aktīviem.

Projekts: “Skolēnu pilsoniskās līdzdalības iespējas pašvaldībās”

Īstenotājs: Biedrība “Sabiedrība par atklātību – Delna”

Laika posms: 19.07.2023.–30.06.2024.

IESPĒJU VĒSTNEŠI IEDVESMO LATGALES JAUNIEŠUS

Lai jaunieši varētu kļūt par pozitīvu pārmaiņu veicinātājiem savās kopienās, Latgalē tika radīta īpaša programma, kas sniedza iespēju apgūt līderības, medijpratības un pilsoniskās līdzdalības prasmes. Tā bija vide, kurā jaunieši ne tikai mācījās un stiprināja savas spējas, bet arī atklāja, kā ar savu piemēru un iniciatīvām rosināt vienaudžus aktīvāk iesaistīties sabiedriskajā dzīvē.

Programmas sākumā jaunieši piedalījās trīs dienu apmācībās Rēzeknes novadā, kur ekspertu vadībā attīstīja iemaņas, kas mūsdienās nepieciešamas jaunajiem līderiem, – publiskās runas, prezentācijas, digitālās, medijpratības un sadarbības prasmes. Jaunieši uzzināja, kā veidot pārliecinošu prezentāciju, piedalījās improvizācijas un pašizziņas vingrinājumos, stiprināja kritisko domāšanu un spēju atpazīt dezinformāciju.

Pēc apmācībām 22 iespēju vēstneši ar mentoru atbalstu organizēja vizītes skolās savā apkaimē, lai pastāstītu vienaudžiem par savu pieredzi un dalītos ar informāciju par iespējām, kas pieejamas jauniešiem. Lai motivētu un izglītotu citus jauniešus, vēstneši skolu vizītēs stāstīja par līdzdalības un brīvprātīgā darba iespējām gan konkrētajā novadā un Latvijā, gan Eiropā, kā arī dalījās zināšanās par medijpratību un aicināja aizdomāties par katra jaunieša iespējām uzlabot dzīvi savā kopienā.

Projekta sākotnējais mērķis bija sasniegt 900 jauniešus, taču tas tika pārsniegts trīskārt – vēstneši apmeklēja 78 skolas Latgalē un tuvējos novados un tikās ar vairāk nekā 2700 skolēniem.

Papildus vēstnešu programmas aktivitātēm projekta ietvaros Latgales skolās notika arī četras darbnīcas par medijpratību, līderību un karjeras attīstību, iesaistot jauniešu vidū populārus viedokļu līderus Lauri Zalānu un Daigu Laizāni, kā arī vietējos uzņēmējus.

Projekta gaitā iespēju vēstneši saņēma mentoru atbalstu, veicinot viņu personīgo izaugsmi. Dalībnieki atzina, ka viņu pārliecība un prasmes būtiski uzlabojušās, un viņi ir gatavi arī turpmāk darboties jauniešu iesaistes un izglītības veicināšanā. Programmas pozitīvā ietekme Latgalē turpinās dzīvot caur jaunajiem līderiem un viņu iedvesmotajiem vienaudžiem, kā arī biedrība “Delve” sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu un citiem atbalstītājiem turpina īstenot iespēju vēstnešu programmu arī citos Latvijas reģionos.

“Jauniešu iespēju vēstnešu programma” ir apliecinājums tam, ka mērķtiecīgs atbalsts var palīdzēt jauniešiem kļūt par līderiem, kuri ar savu piemēru iedvesmo arī vienaudžus aktīvāk iesaistīties sabiedrības norisēs.

Projekts: “Jauniešu
iespēju vēstnešu programma”

*esi
vasals*

Īstenotāji: Biedrības “Delve” un “Esi vasals”

Laika posms: 01.09.2024.–31.03.2025.

SKOLĒNI CAUR SPĒLI IEPAZĪST DEMOKRĀTIJAS VĒRTĪBAS

Jauniešiem no visas Latvijas bija iespēja padziļināt izpratni par demokrātijas vērtībām un pilsoniskās līdzdalības nozīmi, piedaloties izglītojošā spēlē “Demokrātija 2084”. Projekta pamatā ir interaktīva izlaušanās spēle, kuras scenārijs balstīts distopiskā nākotnes vizijā par kādas demokrātiskas valsts sabrukumu. Tās mērķis ir spēlētājiem parādīt, ko nozīmētu dzīve bez demokrātiskām vērtībām un ar kādām grūtībām būtu jāsaskaras, ja demokrātiskās sistēmas vairs neeksistētu. Spēles dalībnieki nonāk fiktīvā pasaulē, kur viņiem jārisina uzdevumi un jāpieņem stratēģiski lēmumi, lai atjaunotu demokrātiju un atgūtu savas pilsoniskās brīvības. Pēc spēles jaunieši diskutēja ar nodarbības vadītāju par iegūto pieredzi un analizēja, kā ikviens var iesaistīties demokrātisko procesu stiprināšanā Latvijā.

“Bērniem un jauniešiem jau skolā ir jāmāca apzināties sevi kā daļu no demokrātiskas sistēmas ar spēju ietekmēt tās procesus. Spēle iesaistošā veidā palīdz uzsākt sarunu par šo nozīmīgo tēmu. Galu galā tieši jaunā paaudze būs tie, kas nākotnē piedalīsies demokrātisku lēmumu pieņemšanā un noteiks to, cik pilsoniski aktīva būs mūsu sabiedrība,” uzsvēra *British Council* pārstāvniece Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

2023.–2024. mācību gadā spēles nodarbības piedalījās vairāk nekā 669 skolēni no 20 skolām visos Latvijas reģionos. Lai ilgtermiņā veicinātu jauniešu pilsonisko izglītību, tika izstrādāts metodiskais materiāls skolotājiem, kas palīdz integrēt mācību procesā tēmas par demokrātiju un pilsonisko līdzdalību.

Projekts: “Izlaušanās spēle:
Demokrātija ārpus kastes (2. sezona)”

Īstenotājs: Latvijas Pilsoniskā alianse

Laika posms: 26.09.2023.–30.03.2024.

PILSONISKĀ AKTIVITĀTE UN IEKĻAUJOŠA SABIEDRĪBA JAUNIEŠU ACĪM

Projekts “Youth for Youth” tika radīts, lai veicinātu jauniešu pilsonisko aktivitāti, sadarbības prasmes un izpratni par nevienlīdzības izpausmēm Latvijā. Tā ideju pamatoja pārliecība, ka tieši jaunieši vislabāk spēj saprast un uzrunāt savus vienaudžus, īpaši tos, kuri ikdienā ir mazāk aktīvi vai grūtāk sasniedzami.

Projekta ietvaros jauniešiem vecumā no 13 līdz 25 gadiem bija iespēja piedalīties tiešsaistes mācībās par iniciatīvu projektu izstrādi, kā arī konkursa kārtībā pretendēt uz finansējumu savu ideju īstenošanai. Iniciatīvas tika īstenotas Rīgā, Liepājā, Rēzeknē, kā arī Dienvidkurzemes un Rēzeknes novados.

Mācību cikls ietvēra četras nodarbības, kurās dalībnieki guva praktiskas zināšanas par iekļaujošu pasākumu organizēšanu, projektu rakstīšanu, komunikācijas veidošanu jauniešu pasākumiem un efektīvu komandas darbu. Dalībnieki paši identificēja aktuālas tēmas savā kopienā, formulēja mērķus un izstrādāja praktiskus risinājumus, tā ņemoties atbildību par pozitīvām pārmaiņām savā vidē. Jaunieši, kuri piedalījās visās nodarbībās, saņēma apliecinājumu par dalību programmā un iespēju piedalīties iniciatīvu konkursā, kurā ar mentoru atbalstu sagatavoja augstvērtīgus projektu pieteikumus.

Projektā īpaši tika uzsvērti jauniešu iesaiste ne tikai nevienlīdzības mazināšanā un starpkultūru dialoga veidošanā, bet arī iekļaujošas sabiedrības veicināšanā, medijpratības un neformālās izglītības attīstīšanā. Īpaši tika novērtētas iniciatīvas, kuras izstrādāja jaunieši no dažādām

kopienām, demonstrējot spēju sadarboties un veicināt saliedētību.

Projekta noslēguma pasākumā jaunieši dalījās pieredzē un atziņās par īstenotajām aktivitātēm. Kopumā atbalstu kopienu iniciatīvu konkursā saņēma 13 jauniešu iniciatīvas. To vidū bija radošās darbnīcas, vides objektu veidošana, aktivitātes mazākumtautību jauniešu iekļaušanai, sporta spēles veselīga dzīvesveida popularizēšanai, medijpratības attīstīšana un sarunas ar vietējās pašvaldības deputātiem, lai veicinātu dialogu starp jauniešiem un politikas veidotājiem. Noslēguma pasākums kļuva par vietu, kur jauniešiem tikloties, dalīties idejās un plānot turpmāku sadarbību, apliecinot jauniešu spēju pašorganizēties un ņemt iniciatīvu.

Projekts ne tikai sniedza jauniešiem noderīgas prasmes iekļaujošu pasākumu plānošanā un īstenošanā, bet arī pamudināja viņus iesaistīt vienaudžus no citām kopienām un mazaktīvām sabiedrības grupām.

Projekts: “Youth for Youth”

Īstenotājs: Latvijas Jaunatnes padome (LJP)

Laika posms: 24.07.2023.–30.01.2024.

JĒKABPILS JAUNIEŠI PIEDALĀS DZIESMU RAKSTĪŠANAS MEISTARKLASĒ

2023. gada augustā un oktobrī Jēkabpils jaunieši no vietējām kopienām piedalījās dziesmu rakstīšanas meistarklasēs, ko vadīja mūziķe Agnese Rakovska, instrumentālists Matīss Repsis un “Zvaigznāja” komanda. Šo nodarbību laikā jaunieši apguva dziesmu rakstīšanas un muzikālās producēšanas pamatus, strādājot grupās un radot savas dziesmu skices. Dalībnieki mācījās veidot dziesmu tekstus un izstrādāt muzikālās kompozīcijas, izmantojot mūsdienīgus digitālos rīkus.

Projekts sniedza jauniešiem iespēju ne tikai apgūt praktiskas zināšanas dziesmu radīšanā, bet arī attīstīt sadarbības prasmes, strādājot kopā ar citiem dalībniekiem.

Meistarklases mērķis bija palīdzēt jauniešiem pilnveidot radošo potenciālu, veidojot dziesmu tekstus un muzikālos darbus ar mentoru atbalstu.

“Mēs mēģinām veidot jaunas kompozīcijas, un tas ir ārkārtīgi būtiski, ja mēs vēlamies Latvijā stimulēt un veidot stratēģiju, ka Latvija ražo produktus ar augstu pievienoto vērtību,” teica Agnese Rakovska. “Mūzika ir produkts ar augstu pievienoto vērtību. Es ceru, ka Jēkabpili būs nākotnes autori, nākotnes mūziķi, kas savu darbu varēs arī eksportēt.”

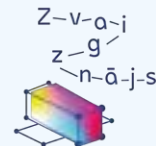
Meistarklases notika vairākās stacijās, kur dalībnieki strādāja pie dziesmu tekstu veidošanas un muzikālās producēšanas. “Zvaigznāja” komanda jauniešiem sniedza pamatzināšanas, kas ļaus turpināt attīstīt savas muzikālās prasmes.

Projekts:
“Dziesmu rakstīšanas meistarklases”

Īstenotājs: SIA “Zvaigznāja Komanda”

Laika posms: 28.06.2023.–30.11.2023.

LATGALES JAUNIEŠI ATTĪSTA KRITISKO DOMĀŠANU UN MEDIJPRATĪBU

Projekts “Man nav vienalga” rosināja jauniešus kļūt par aktīviem sabiedrības dalībniekiem, apgūstot prasmes, kas palīdz kritiski analizēt informāciju, atpazīt dezinformāciju, veidot pašiem savu mediju saturu un būt pilsoniski aktīviem.

Projekts iedvesmoja dalībniekus aktīvāk iesaistīties demokrātiskos procesos, paust konstruktīvu viedokli un prasmīgi to aizstāvēt, lai nākotnē kļūtu par iekļaujošas un kritiski domājošas sabiedrības līderiem.

Tas arī stiprināja Latgales jauniešu noturību pret dezinformāciju, attīstot spēju to atpazīt un efektīvi uz to reaģēt. Jaunieši un pedagogi piedalījās tiešsaistes diskusijās un darbnīcās kopā ar viedokļu līderiem, ekspertiem un politikas veidotājiem. Tajās tika apspriesti aktuāli temati, tostarp kiberdrošība un medijpratība, mākslīgā intelekta rīki un to darbības principi, pilsoniskā aktīvisma nozīme, kā arī mediju satura veidošana – dokumentālās filmas, raidieraksti un televīzijas raidījumi. Vasarā Maltas vidusskolā norisinājās “Digital Bootcamp” nodarbības, kuru laikā jaunieši ieguva praktiskas zināšanas par digitālajiem rīkiem un informācijas analīzi sociālajos tīklos. Dalībnieki pilnveidoja prasmes digitālās komunikācijas pamatprincipu pielietošanā, personīgā zīmola veidošanā sociālajos tīklos un mākslīgā intelekta rīku izmantošanā radošo projektu izstrādē.

Lai praksē iepazītu mediju satura veidošanu, dalībniekiem bija iespēja izveidot raidieraksta epizodes scenāriju un piedalīties raidieraksta “Pīci breinumi” tapšanā Latvijas Radio Latgales studijā. Projekts noslēdzās 2024. gada martā ar īpašu pasākumu Rīgā, kurā jaunieši un pedagogi tikās ar Lielbritānijas vēstnieku Latvijā Polu Bramelu (*Paul Brummell*). Savā uzrunā vēstnieks uzsvēra jauniešu lomu sabiedrības nākotnes veidošanā. Jaunie līderi piedalījās interaktīvā spēlē par demokrātiju un pilsonisko līdzdalību, iejūtoties politiķu un vēlēšanu lomās, kā arī apmeklēja Latvijas Televīziju, lai iepazītu žurnālistu ikdienu un raidījumu veidošanas procesu.

Projekts:
“Man nav vienalga”

Īstenotājs: Biedrība
“Viedokļu līderu skola”

Laika posms: 20.03.2023.–31.03.2024.

BRITU KULTŪRAS
CEĻVEDIS –

JAUNAS IESPĒJAS
ANGLŪ VALODAS
SKOLOTĀJIEM LATGALE

Projekts “Britu kultūras un mācīšanas ceļvedis” pilnveidoja Latgales reģiona angļu valodas skolotāju profesionālās kompetences, sniedzot iespēju iepazīties ar jaunākajām mācību metodēm un paņēmieniem, kā iekļaut mācību stundās britu kultūras elementus.

Semināros skolotāji apguva jaunus veidus, kā veicināt mācību satura apguvi, uzlabot medijpratību, kritisko domāšanu un digitālās prasmes, kā arī veidot iekļaujošu mācību vidi.

Projekta ietvaros tika organizēti semināri četrās Latgales pilsētās – Daugavpilī, Rēzeknē, Ludzā un Balvos. Nodarbības vadīja pieredzējuši britu lektori, kas dzīvo un pasniedz Latvijā, – Roberts Bakmāsters, Endrjū Doksijs un Kreigs Rouzs. Semināros lektori demonstrēja, kā analizēt mediju saturu, atpazīt viltus ziņas un uzlabot skolēnu tekstpratību un analītiskās spējas. Pedagogi izstrādāja iekļaujošu mācību stundu plānus, izmantojot metodes, kas nodrošina, ka ikviens skolēns attīstās un realizē savu potenciālu neatkarīgi no prasmju līmeņa. Tika aplūkoti arī radoši veidi, kā iepazīstināt skolēnus ar britu kultūras vērtībām un kulturālo dažādību Lielbritānijā, bagātināt viņu mācību pieredzi.

Lai nodrošinātu atbalstu arī pēc kursa noslēguma, skolotāji tika aicināti pievienoties īpaši izveidotai grupai saziņas lietotnē. Tajā lektori publicēja mācību materiālus un sniedza konsultācijas dalībniekiem, kā arī rīkoja tiešsaistes seminārus un diskusijas padziļinātai tēmu iztirzāšanai. Grupa bija arī kā platforma, kur skolotājiem komunicēt un dalīties pieredzē par kursos apgūto zināšanu iedzīvināšanu praksē.

Projekts sekmēja Latgales reģiona angļu valodas skolotāju profesionālo izaugsmi, piedāvājot praktiskus rīkus efektīva un iekļaujoša mācību procesa īstenošanai, medijpratības apguvei un britu kultūras elementu iekļaušanai mācību saturā.

Projekts:
“Britu kultūras un mācīšanas ceļvedis”

Īstenotājs: Latvijas Angļu valodas
skolotāju asociācija (LATE)

Laika posms: 06.06.2023.–30.12.2023.

LAVSA
LATE

ANĢĻU VALODAS SKOLOTĀJI UZLABO MEDIJPRATĪBAS UN DIGITĀLĀS PRASMES

Skolotāju digitālās kompetences un medijpratības integrēšana mācību procesā bija tēmas, kam pievērsās projekts “21. gadsimta prasmes un medijpratība”. Tā ietvaros angļu valodas skolotāji no visas Latvijas piedalījās tiešsaistes apmācībās, kurās ekspertu vadībā uzzināja vairāk par veidiem, kā integrēt medijpratības, kritiskās domāšanas un digitālo prasmju apguvi mācību stundās.

Mācību ciklā pedagogi uzlaboja savas spējas atpazīt dezinformāciju un veikt faktu pārbaudi, kā arī guva padziļinātu ieskatu metodēs, kā skolēniem attīstīt prasmes atpazīt, veidot un analizēt dažāda veida saturu. Dalībnieki iepazīna platformas un rīkus reklāmu, ziņu un blogu rakstu, raidierakstu un videoklipu veidošanai, kā arī metodes skolēnu līdzdalības veicināšanai stundās. Skolotāji atklāja, kā mākslīgais intelekts var palīdzēt stundu plānošanā un skolēnu individuālajā mācību procesā. Uzsvars tika likts arī uz skolēnu caurviju prasmju stiprināšanu, lai angļu valodas stundās veidotu uz sadarbību, kritisko domāšanu, radošumu un komunikāciju balstītu mācību vidi.

Projekta noslēgumā skolotāji tikās klātienē Rīgas Teikas vidusskolā, kur darbnīcās praktiski pielietoja iegūtās zināšanas. Strādājot nelielās grupās, viņi sadarbojās ar kolēģiem, lai izstrādātu mācību materiālus konkrētām skolēnu vecuma grupām, piemēram, stundu plānus, projektus vai plakātus 21. gadsimta prasmju un medijpratības apguvei. Izstrādātie materiāli visiem dalībniekiem ir pieejami projekta resursu bankā, nodrošinot tā ilgtspēju.

Sniedzot atgriezenisko saiti par projektu, skolotāji īpaši novērtēja, ka kursā demonstrēti veidi, kā atbildīgi un jēgpilni izmantot ChatGPT piedāvātās iespējas, aplūkotas dažādas platformas interaktīvu aptauju, diskusiju, viktorīnu un virtuālo “sienu” veidošanai klasē.

Mācībās piedalījās kopumā 242 angļu valodas skolotāji no visas Latvijas. Noslēguma pasākumā dalībniekus sveica Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pols Bramels (*Paul Brummell*), uzsverot pedagogu lomu medijpratības un kritiskās domāšanas veicināšanā.

Projekts sniedza skolotājiem praktiskas zināšanas un iedrošinājumu medijpratības un digitālo rīku iekļaušanai mācību stundās, veicinot skolēnu valodas lietojumu un kritisko domāšanu.

Projekts: “21. gadsimta prasmes un medijpratība”

Īstenotājs: Latvijas Angļu valodas skolotāju asociācija (LATE)

Laika posms: 25.09.2024.–31.03.2025.

LAVSA
LATE

“GREM MEDIANA” – SABIEDRĪBAS MEDIJPRATĪBAS STIPRINĀŠANA

2023. gada jūlijā un augustā iznāca īpaša video sērija mediju projekta “I Gryanul Grem” raidījuma “Grem Mediana” ietvaros.

Iniciatīvas mērķis bija veicināt sabiedrības medijpratību un kritisko domāšanu, cīnīties pret dezinformāciju, kā arī nodrošināt kvalitatīvas informācijas pieejamību krievu valodā, akcentējot aktuālas un sabiedriski nozīmīgas tēmas.

Piedaloties atzītiem ekspertiem, raidījumu sērijā piecās epizodēs tika iztirzāti dažādi būtiski jautājumi, pretrunīgas un jūtīgas tēmas, kas ir īpaši aktuālas Latvijas krievvalodīgo kopienai un par kurām nereti tiek izplatīta dezinformācija. To skaitā bija ar LGBT+ kopienu un iekļaušanu saistīti jautājumi, propagandas un dezinformācijas ietekme, mākslīgā intelekta piedāvātās iespējas un riski, vienotas vēsturiskās atmiņas veidošana, digitālās prasmes un kritiskā domāšana.

Raidījumu sērija tika publicēta projekta “I Gryanul Grem” YouTube kanālā, nodrošinot piekļuvi plašai auditorijai un iespēju ikvienam interesentam iepazīties ar raidījuma saturu. Kanālam ir plaša auditorija – aptuveni 1 miljons sekotāju –, kas pārsvarā runā un patērē saturu krievu valodā, no kuriem aptuveni 16 000 ir Latvijas iedzīvotāji.

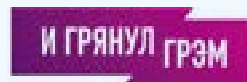
Papildus video sērijas publicēšanai platformā Youtube tika īstenotas arī aktivitātes auditorijas iesaistei “I Gryanul Grem” Telegram kanālā. Projekta īstenotāji publicēja diskusijas raisošus jautājumus par video analizētajām tēmām, kā arī uzdevumus par medijpratību un faktu pārbaudi latviešu un krievu valodā. Video sērijai izdevās piesaistīt plašāku Latvijā dzīvojošu krievvalodīgo auditoriju, kā arī iesaistīt Latvijas ekspertus un vietējos viedokļu līderus.

Projekts: “Grem Mediana 2”

Īstenotājs: Mediju projekts “I Gryanul Grem”

Laika posms: 01.07.2023.–20.09.2023.

KOPIENU SPĒKS PĀRMAIŅU VEIDOŠANAI LATGALĒ

Iniciatīva “Darbīgās kopienas Latgalē”, ko jau sešus gadus īsteno “Izglītības iniciatīvu centrs” sadarbībā ar *British Council*, veicina Latgales vietējo kopienu aktivizēšanu, ilgtspēju un sadarbību. Tās pamatā ir vēlme stiprināt iedzīvotāju pārliecību, ka viņi spēj rosināt un īstenot pozitīvas pārmaiņas savā apkaimē.

“Darbīgās kopienas” ietvaros Latgalē izveidoti 11 kopienu resursu centri un īstenoti trīs kopienu iniciatīvu konkursi. Kopumā īstenotas vairāk nekā 300 aktivitātes, iesaistot ap 7000 iedzīvotāju, kā arī 425 iestādes un organizācijas.

Iniciatīva apliecina, ka ilgtermiņa atbalsts un vietējo iedzīvotāju iesaiste ir būtiski priekšnosacījumi kopienu ilgtspējīgai attīstībai.

No 2023. līdz 2025. gadam notika divi apmācību cikli Latgales kopienu līderiem, kuros piedalījās rekordliels dalībnieku skaits. Kopumā apmācības ir pabeiguši nu jau 240 kopienu līderi. Mācību laikā dalībnieki ieguva projektu plānošanas un vadības prasmes, kā arī ekspertu vadībā izstrādāja idejas savām kopienu aktivitātēm. Pēc apmācībām aktivisti bija iespēja iesniegt savas idejas kopienu iniciatīvu konkursā. Lai veicinātu zināšanu pārnēsi, iniciatīvu īstenošanā spēkus apvienoja gan kopienu aktivisti, kam jau ir pieredze “Darbīgās kopienas Latgalē” kustībā, gan jauni dalībnieki. No 2023. līdz 2025.

gadam Latgales kopienas pievērsās vides labiekārtošanai, kopīgām talkām un svētku svinēšanai, ziedu un stādu audzēšanai, veselīga dzīvesveida popularizēšanai, vietējās vēstures un stāstu izzināšanai.

Vairākas mazās iniciatīvas guva sabiedrības un mediju ievērību – piemēram, “Aizved mani” soliņš Dekšārēs, kas ir pirmais šāda veida risinājums Latvijā. Tas radīts, lai palīdzētu iedzīvotājiem nokļūt blakus pilsētā uz veikalu vai pie ārsta laikā, kad nekursē sabiedriskais transports, aicinot līdzcilvēkus pa ceļam aizvest kaimiņus. Kopumā atbalstītas 32 kopienu iniciatīvas.

Lai turpinātu stiprināt darbīgo kopienu ekosistēmu, paralēli tika rīkotas konsultācijas ar vietējiem līderiem, kas darbojas kopienu resursu centros, palīdzot saliedēties, radīt jaunas idejas iedzīvotāju iesaistei un veidot veiksmīgu sadarbību ar pašvaldību. Kopienu resursu centru aktivisti arī tika iedrošināti iedvesmoties citam no cita, dodoties pieredzes apmaiņas braucienos.

Projekts: “Darbīgās kopienas”

Īstenotājs: Biedrība “Izglītības iniciatīvu centrs”

Laika posms: kopš 2019. gada

Atzīmējot piecus gadus kopš iniciatīvas uzsākšanas, 2024. gadā pirmajā “Darbīgo kopienu simpozijā” Krustpils pili pulcējās desmitiem iniciatīvas aktivistu no Latgales, lai dalītos pieredzē, nodibinātu kontaktus un iedvesmotos jaunām aktivitātēm. Simpozijā piedalījās arī Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pols Bramels (*Paul Brummell*), uzsverot kopienu darba nozīmīgumu saliedētas sabiedrības veidošanā.

“Darbīgās kopienas Latgalē” ietvaros darbojas 11 kopienu resursu centri, kas ir individuāli pielāgoti katras kopienas vajadzībām un iecerēti kā vietas, kur iedzīvotāji var sanākt kopā uz sarunām, plānot un īstenot pozitīvas pārmaiņas savā dzīvē un vietējā kopienā, veidojot labāku dzīvi savā pagastā. 2023.–2025. gadā atvērti trīs jauni kopienu resursu centri, iedzīvotājiem iesaistoties telpu remontēšanā un labiekārtošanā. Ar vietējo pašvaldību atbalstu Priežmalē (Krāslavas nov.) tas ierīkots Kastulīnas pagasta pārvaldes telpās, bet Dagdā – kultūras centra ēkā. Dekšāru (Rēzeknes nov.) iedzīvotāji, saskaroties ar skolas un bērnudārza slēgšanu, nolēma bijušajās bērnudārza telpās izveidot iespēju centru, radot jaunu vietu, kur aktīvie

iedzīvotāji un ģimenes var kopā pavadīt laiku. Kopienu resursu centri ir kļuvuši par vietu radošajām darbnīcām, izglītojošiem pasākumiem, kopienu sapulcēm un kopīgai svētku svinēšanai, iedzīvinot līdzdalības kultūru vietējā līmenī.

Ilgspējas veicināšanai “Darbīgo kopienu” labā prakse pārņemta arī citos Latvijas reģionos – *British Council* atbalstītās “Liepāja 2027” iniciatīvas “Kaimiņu būšana” ietvaros no Latgales darbīgajām kopienām mācījās Liepājas, Kuldīgas un Dienvidkurzemes novada kopienas.

Savukārt ar Lielbritānijas vēstniecības Rīgā atbalstu apmācīti “Darbīgo kopienu” pieredzes multiplikatori, kas labo praksi nodod tālāk, lai iniciatīvas idejas turpinātu dzīvot un attīstīties visos Latvijas reģionos.

“KAIMIŅU BŪŠANA” – KOPIENU IDEJAS CEĻĀ UZ SALIEDĒTU SABIEDRĪBU

Lai stiprinātu Liepājas un Dienvidkurzemes novada kopienas un iedzīvotāju pilsonisko aktivitāti, uzsāka apkaimju stiprināšanas un atbalsta programma “Kaimiņu būšana” – daļa no Liepājas aktivitāšu programmas, gatavojoties 2027. gada Eiropas kultūras galvaspilsētas statusam.

Tās mērķis ir dot programmas dalībniekiem rīkus, zināšanas un pārliecību, lai kopā ar līdzcilvēkiem radītu kultūras un sociālas iniciatīvas, kas stiprina kopienas saliedētību un iedzīvotāju piederības sajūtu savai dzīvesvietai.

Programmas pirmajā posmā tika apzinātas, uzrunātas un iesaistītas vietējās kopienas, to esošie un potenciālie līderi. Tad četru nodarbību ciklā vietējie kopienu līderi apguva, kā izzināt savas kopienas vajadzības, apzināt pieejamos resursus un pārvērst idejas reālos projektos. Līdztekus praktiskajām prasmēm būtiska bija arī savstarpēja iedvesma – pieredzē par kopienu ekosistēmas veidošanu Latgalē dalījās Kristīne Liepiņa, biedrības “Izglītības iniciatīvu centrs” un *British Council* iniciatīvas “Darbīgās kopienas” projektu vadītāja. Savukārt fonda “Initium” vadītājas Ievas Niedres vadībā norisinājās domnīca, kurā dalībnieki attīstīja idejas potenciāliem projektiem savās kopienās.

2025. gada februārī dalībnieki prezentēja savas idejas, kas vērstas uz kopienu aktivizēšanu un līdzdalības stiprināšanu viņu apkaimēs. Finansiāls atbalsts tika piešķirts divpadsmit idejām. Izstrādātie projekti pievērsās apkaimju vēstures izzināšanai un tradīciju veidošanai, paaudžu sadarbībai, dialoga veicināšanai par kopienu attīstību, saliedējošu kultūras un mākslas pasākumu organizēšanai un apkārtējās vides sakopšanai. Aprīlī un maijā mazie granti palīdzēja īstenot šīs ieceres dzīvē, risinot kopienām aktuālus jautājumus un atspoguļojot kultūras dzīves daudzveidību Liepājā un Dienvidkurzemes novadā. Reģiona sabiedrisko dzīvi bagātināja dārza svētki, kopienas teātra izrādes, iedzīvotāju forumi un diskusijas par apkaimju attīstību, kopīga gadskārtu svinēšana, izzinošas pastaigas un atmiņu stāstu vakari. Lai arī turpmāk stiprinātu kopienas “Liepāja 2027” ietvaros, programmu “Kaimiņu būšana” plānots turpināt 2026. un 2027. gadā.

INITIUM

Liepāja
2027
Eiropas kultūras galvaspilsēta

Projekts: “Kaimiņu būšana”

Īstenotāji: “Nodibinājums Liepāja 2027”
un fonds INITIUM

Laika posms: 11.10.2024.–01.10.2025.

MUZEJI UN BIBLIOTĒKAS KĀ KOPIENAS CENTRS

Lai iedrošinātu kultūras un atmiņas institūciju speciālistus veidot pozitīvas pārmaiņas savās kopienās, īstenots apmācību cikls un projektu konkurss “Mēs savai kopienai”.

Projekta pirmajā daļā apmācībās tika aicināti piedalīties reģionu muzeju, bibliotēku, arhīvu un galeriju speciālisti, kuri vēlas veidot aktīvu sadarbību ar vietējām kopienām un savas institūcijas redz kā kopienu centrus.

Apmācību mērķis bija sniegt teorētiskas zināšanas un pieredzi, lai iedrošinātu speciālistus veidot pozitīvas pārmaiņas savās kopienās, iesaistot dažādu sociālo grupu pārstāvjus un veicinot saliedētību.

Nodarbībās dalībnieki ekspertu vadībā attīstīja izpratni par dialoga un dažādības nozīmi kopienās, apzinājās sevi un citus kā resursus kopienu attīstībā, identificēja kopienu vajadzības un izstrādāja risinājumus izaicinājumiem. Speciālisti ar ekspertu palīdzību arī attīstīja savas idejas iniciatīvām, kas stiprinātu viņu pārstāvēto kultūras un atmiņas institūciju saikni ar vietējo kopienu.

Apmācību dalībniekiem bija iespēja piedalīties projektu konkursā, lai pretendētu uz finansiālu atbalstu savai idejai. Finansējumu iniciatīvu īstenošanai piešķir

Rotko muzeja, Valmieras bibliotēkas un fonda “Kultūras nodibinājums” izstrādātajiem projektiem.

Fonda “Kultūras nodibinājums” projekta “Fotostāsts manai kopienai” ietvaros “Mākslas stacija “Dubulti” sadarbībā ar Jūrmalas sociālo pakalpojumu centra “Kauguri” Dienas centru un Dienas aprūpes centru bērniem ar funkcionāliem traucējumiem rīkoja fotogrāfijas nodarbības. Tajās Jūrmalas vietējo kopienu bērni varēja attīstīt jaunas prasmes un radošumu, kvalitatīvi pavadot brīvo laiku. Nodarbībās dalībnieki apguva tehniskās un vizuālās stāstniecības pamatus, veidojot fotostāstus, kas atspoguļo viņu skatījumu uz vietējo kopienu un viņu lomu tajā. Projekta rezultātā tapa unikāla fotoizstāde, kas bija apskatāma Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā. Izstādes atklāšanu apmeklēja arī Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pols Brummels (*Paul Brummell*).

Daugavpilī Rotko muzejs veicināja jauniešu iesaisti, izveidojot jauniešu klubu. Jaunieši piedalījās radošās darbnīcās, kopā ar muzeja speciālistiem, māksliniekiem un ekspertiem uzzināja vairāk par laikmetīgo mākslu un

Projekts:
“Mēs savai kopienai”

**Latvijas
Muzeju biedrība**

Īstenotāji: Latvijas Muzeju biedrība, Latvijas Bibliotekāru biedrība un UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Laika posms: 11.12.2023.–31.12.2024.

apmeklēja izstādes, kā arī veidoja un īstenoja mākslas aktivitāšu pasākumu bērniem un jauniešiem “Kultūrpica”.

Savukārt Valmieras bibliotēka īstenoja iniciatīvu “Kaimiņš. Pagalms. Vēsture”. Tās ietvaros dažādu paaudžu Sedas iedzīvotāji iesaistījās saliedējošās aktivitātēs – vietvārdu vākšanā, lokālās vēstures apzināšanā un vietējās vides izpētē. Lai nojauktu savstarpējās barjeras, aktivitātēs tika

iesaistītas ģimenes, kas dzīvojušas Sedā ilgstoši, pilsētas jaunpieņacēji un Valmieras novada iedzīvotāji.

Projekta noslēgumā iniciatīvu īstenojamie dalījās pieredzē ar citiem muzeju, bibliotēku, galeriju un arhivu speciālistiem, iedvesmojot arī viņus īstenot līdzīgas aktivitātes kopienai iesaistei un plānot atmiņas institūciju sadarbības stiprināšanu nākotnē.

IEDZĪVOTĀJU PADOMES – RĪKS DIALOGAM UN INTEREŠU PĀRSTĀVĪBAI

Lai stiprinātu pilsonisko līdzdalību un veicinātu pašvaldību dialogu ar iedzīvotājiem, 2024. gada 22. novembrī norisinājās forums “Iedzīvotāju padomes: kopienu balss un palīgs pašvaldību izaugsmei”.

Forumā pulcējās pašvaldību un iedzīvotāju padomju pārstāvji, lēmumu pieņēmēji un eksperti, lai diskutētu par iedzīvotāju padomju nozīmi un pienesumu pašvaldību darbā, kā arī veicinātu iedzīvotāju padomju savstarpējo sadarbību. Forumā atklāšanā Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētāja Daiga Mieriņa uzsvēra, ka ir svarīgi, lai katram iedzīvotājam būtu vienādas iespējas piedalīties sava novada attīstības lemtī. “Viens no iedzīvotāju padomes uzdevumiem ir nepazaudēt saikni ar iedzīvotājiem, kuriem rūp sava novada attīstība. Tikko tā sāk kust, cilvēkiem pazūd arī vēlme iesaistīties.” Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pols Bramels (*Paul Brummell*) uzrunā pauda, ka

iedzīvotāju padomēm ir potenciāls vienot kopienas pārstāvjus no dažādām sociālajām grupām, stiprināt kopienas pārstāvju piederības sajūtu un līdzatbildību, kas ir būtiska noturīgu un saliedētu kopienu veidošanā.

Forumā pirmajā daļā domnīcas PROVIDUS pētnieces Līga Stafecka un Agnese Frīdenberga iepazīstināja ar to, cik aktīvi un kur līdz šim Latvijā veidotas iedzīvotāju padomes un kādi ir to darbības mērķi.

Pēc tam notika paneldiskusija, kas izgaismoja iedzīvotāju padomju potenciālu mazināt nomales efektu pēc administratīvi teritoriālās reformas ieviešanas, stiprināt iedzīvotāju pilsonisko līdzdalību un uzlabot lēmumu pieņemšanas procesu.

Forumā otrajā daļā, kas norisinājās VARAM, iedzīvotāju padomju pārstāvji piedalījās praktiskās darbnīcās, kurās tika apspriestas padomju funkcijas, pienākumi un sadarbības iespējas – gan ar pašvaldībām un vietējiem iedzīvotājiem, gan citām iedzīvotāju padomēm. Uzunājot dalībniekus, Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministre Inga Bērziņa uzsvēra: “Mērķis ir sadzirdēt cilvēkus jebkurā novada teritorijā, saprast, kas katrai kopienai ir svarīgākais un kas iedzīvotājus satrauc.” Viņa norādīja, ka, novadiem kļūstot teritorijas ziņā lielākiem, iedzīvotāju padomes var būt vērtīgs instruments, kas palīdz nodrošināt iedzīvotāju līdzdalību pašvaldību lēmumu pieņemšanā, īpaši attālākajos pagastos.

Sadarbojoties *British Council* un domnīcai “Providus”, kopā ar pašvaldībām arī iepriekš īstenotas iniciatīvas, lai veicinātu dialogu starp vietējo sabiedrību un pašvaldībām, kā arī celtu iedzīvotāju padomju pārstāvju kapacitāti efektīvākai interešu pārstāvēšanai. 2023. gada aprīlī organizācijas sadarbībā ar Rēzeknes novada pašvaldību rīkoja pirmo iedzīvotāju padomēm veltīto konferenci “Iedzīvotāju padomes Latvijā”. Forumos izskanējušās atziņas un labās prakses piemēri turpina iedvesmot gan pašvaldības, gan kopienu pārstāvjus uz ciešāku sadarbību un ilgtspējīgas līdzdalības kultūras veidošanu visā Latvijā.

Projekts: Forums “Iedzīvotāju padomes: kopienu balss un palīgs pašvaldību izaugsmei”

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

Īstenotāji: *British Council*, “PROVIDUS”, VARAM, Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas Administratīvi teritoriālās reformas rezultātu izvērtēšanas apakškomisija

Laika posms: 2024. gada 22. novembris

KOPIENU LĪDZDALĪBAS UN NOTURĪBAS STIPRINĀŠANA LATGALE

2023. un 2024. gadā projekti “Dienvidlatgale ceļā uz iedzīvotāju līdzdalību” un “Kopienas drošība kā noturīgas sabiedrības atslēga” Latgalē stiprināja kopienu noturību, sekmēja iedzīvotāju iesaisti vietējās iniciatīvās un veidoja ciešāku dialogu ar valsts un pašvaldību institūcijām. Dārza svētki kļuva par tikšanās vietu, kur iedzīvotāji varēja dalīties pieredzē un apspriest kopienai nozīmīgus jautājumus un uzzināt vairāk par viņiem aktuālām tēmām.

2023. gada vasarā tika organizēti kopumā 11 dārza svētki dažādos pagastos Augšdaugavas, Krāslavas, Līvānu un Preiļu novados. To fokusā bija iedzīvotāju informēšana par līdzdalības veidiem un informācijas aprites veicināšana starp iedzīvotājiem un pašvaldību. Pasākumi deva iespēju vietējiem iedzīvotājiem un kopienu līderiem neformālā gaisotnē satikties ar ekspertiem un pašvaldības pārstāvjiem, lai uzzinātu vairāk un uzdotu sev interesējošus jautājumus par iedzīvotāju iesaistes iespējām viņu novadā un pašvaldības darbu. Vienlaikus svētku dalībnieki varēja iedvesmoties no aktīvu Latgales iedzīvotāju pieredzes stāstiem un pārrunāt ar citiem sanākušajiem apkaimes iedzīvotājiem sev svarīgus jautājumus par vietējās kopienas attīstību. Dalībnieki piedalījās kopienu resursu kartēšanā, lai identificētu stiprās puses un izaicinājumus savās kopienās. Svētkos viesojās iedzīvotāju padomju pārstāvji no Rēzeknes novada, lai dalītos savā pieredzē – skaidrotu iedzīvotāju padomju funkcijas un iespējas tās veidot iedzīvotāju interešu pārstāvniecībai. Projekta noslēgumā vietējo pašvaldību darbiniekiem, vietējo NVO pārstāvjiem un kopienu aktīvistiem bija iespēja doties pieredzes apmaiņas vizītē uz Tukumu, lai iepazītu Tukuma novada

iedzīvotāju padomju darbību. Brauciens veicināja labās prakses pārnesi un sadarbību starp dažādām Latgales novadu kopienām.

Dārza svētku formāts pierādīja sevi kā piemērots, lai ieinteresētu iedzīvotājus brīvā, neformālā gaisotnē uzzināt vairāk par būtiskām tēmām.

Tāpēc 2024. gada jūnijā un jūlijā dārza svētku tradīcija tika turpināta, aizvadot kopumā piecus dārza svētkus Adamovā (Krāslavas novads), Rudzātos (Līvānu novads), Pelēčos (Preiļu novads), Līksnā un Sventē (Augšdaugavas novads). Pasākumu būtība bija kopienu noturības stiprināšana, vienlaikus palielinot izpratni par rīcību krīzes situācijās un kļiedējot dezinformācijas radītos mītus.

Projekti:
“Dienvidlatgale ceļā uz iedzīvotāju līdzdalību” un “Kopienas drošība kā noturīgas sabiedrības atslēga”

Īstenotājs: Biedrība “Partnerība Kaimiņi”

Laika periods: 20.06.2023.–30.11.2023.
un 08.07.2024.–30.12.2024.

Pasākumu programmā ietilpa diskusijas ar ekspertiem un lekcijas par drošību, rīcību krīzes situācijās un medijpratību, kā arī praktiskas aktivitātes, piemēram, darbnīca par 72 stundu somas sagatavošanu. Iedzīvotāji tika aicināti apzināt kopienas iekšējos resursus, ko krīzes situācijās iespējams izmantot.

Projekta gaitā sarunās ar kopienām tika identificēts, ka iedzīvotājiem Latgales pierobežā ir vēlme uzzināt vairāk par jautājumiem, kas skar drošību, taču viņi jūt vāju saikni ar valsts līmeņa lēmumu pieņēmējiem. Vienlaikus tika novērots, ka kopienās nereti ir zema uzticība dažādām institūcijām, trūkst zināšanu par uzticamiem informācijas avotiem, kā arī tiek patērēti mediji, kur izplatās dezinformācija.

Tāpēc pēc pašu iedzīvotāju iniciatīvas tika lemts projekta noslēgumā organizēt forumu “Drošība un sabiedrības noturība Latvijas austrumu pierobežā”, kas norisinājās vien pāris kilometrus no Baltkrievijas robežas, Indrā, Krāslavas novadā.

2024. gada 31. oktobrī tas pulcēja vietējos iedzīvotājus un NVO, augsta līmeņa valsts pārvaldes pārstāvjus un ekspertus, lai veidotu dialogu par drošību, kopienu noturību un aktīvas pilsoniskās līdzdalības nozīmi. Paneldiskusijās piedalījās iekšlietu ministrs Rihards Kozlovskis, lēmumu pieņēmēji un eksperti no Valsts kancelejas, NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra, Latvijas Transatlantiskās organizācijas, Aizsardzības ministrijas, Kultūras ministrijas, Rēzeknes un Balvu novada pašvaldībām, Latvijas Pilsoniskās alianses, domnīcas “Northern Europe Policy Centre” un NVO. Forumā darba grupās dalībnieki guva praktiskas zināšanas par medijpratību, kiberdrošību un gatavību krīzes situācijām.

Forumā norise piesaistīja plašu lēmumu pieņēmēju un mediju uzmanību, aktualizējot jautājumus par drošību un kopienu saliedētību pierobežā. Projekti “Dienvidlatgale ceļā uz iedzīvotāju līdzdalību” un “Kopienas drošība kā noturīgas sabiedrības atslēga”

palīdzēja stiprināt pilsonisko līdzdalību Latgalē, veidojot atvērtu vidi dialogam starp iedzīvotājiem un valsts vai pašvaldību institūcijām, kā arī veicināja kopienu noturību un iedzīvotāju aktīvu iesaisti reģiona attīstībā.

REĢIONU SKATUVE – VIETA DIALOGAM PAR KOPIENĀM AKTUĀLĀM TĒMĀM

British Council ir bijusi daļa no Sarunu festivāla LAMPA kodolgrupas kopš otrā festivāla norises gada, atbalstot fonda "DOTS" un organizācijas sadarbības partneru rīkotā festivāla izaugsmi. Tas ļāvis festivālam nostiprināties kā plaši apmeklētām pasākumam, kur satikties lēmumu pieņēmējiem, nevalstiskā sektora pārstāvjiem, ekspertiem un iedzīvotājiem, veidot atvērtu, cieņpilnu dialogu, meklēt risinājumus mūsdienu izaicinājumiem un Latvijas sabiedrībā popularizēt demokrātiskas vērtības.

Būtiski, ka festivāls ļauj pieredzēt dažādus skatupunktus un rast kopīgu valodu, mazinot polarizāciju sabiedrībā. Aktuālākie festivāla apmeklētāju aptaujas dati liecina, ka 89 % satikuši vai diskusijās dzirdējuši cilvēkus, ar kuriem citādi nebūtu sastapušies, un lielākā daļa (96 %) piekrita, ka varējuši pieredzēt cieņpilnas diskusijas starp cilvēkiem ar atšķirīgiem viedokļiem. 77 % no pasākuma rīkotājiem norādīja, ka LAMPĀ izkāpuši no sava ierastā sociālā "burbuļa" un sasnieguši jaunu auditoriju. Vienlaikus festivāls arī tā apmeklētājiem sniedz jaunas zināšanas un iespējas individuālā līmenī – apmeklētāji atzinuši, ka LAMPA ir vieta, kur viņi paplašina redzesloku un uzzina vairāk par tēmām, par kurām ikdienā parasti nedomā (92 %).

LAMPA ir arī kā platforma dialoga veicināšanai starp dažādām kopienām, nevalstiskām organizācijām, aktīvistiem, valsts iestādēm, lēmumu pieņēmējiem un plašāku sabiedrību. Apmeklētāji festivālu izceļ kā piemērotu vietu jaunu kontaktu nodibināšanai (74 %), savukārt pasākumu organizatori norāda, ka dalība LAMPĀ motivējusi viņus labāk sadarboties ar citiem (80 %). Starp festivāla

dalībniekiem un apmeklētājiem regulāri ir augsta līmeņa lēmumu pieņēmēji – to apmeklējuši Latvijas prezidenti, premjerministri, ministri, Saeimas un Eiroparlamenta deputāti. Kopumā novērojama arī pozitīva ietekme uz demokrātisku vērtību pieņemšanu – 74 % apmeklētāju piekrita, ka, piedaloties festivālā, pieauga viņu optimisms par Latvijas sabiedrību un demokrātijas ilgtspēju.

Lai paplašinātu festivāla auditoriju, pēdējos gados *British Council* īpašu uzmanību ir pievērsis reģionu organizāciju un iedzīvotāju iesaistei festivālā. 2023. gada 9. un 10. jūnijā Cēsis norisinājās devītais Sarunu festivāls LAMPA. *British Council* atbalstītā Reģionu skatuve nostiprināja savu vietu festivālā, otro gadu kļūstot par platformu daudzveidīgām reģionu kopienu balsīm.

D O T S
FONDS ATVĒRTAI SABIEDRĪBAI

*sarunu
festivāls*

Projekts: Sarunu festivāls LAMPA 2023, 2024 un 2025

Īstenotājs: Fonds atvērtaī sabiedrībai "DOTS"

Laika posms: 2023.–2025. gads

“Manuprāt, svarīgākās sarunas ir tās, kurās no vārdiem varam nonākt pie darbiem. Laikā, kad Ukraina joprojām cīnās par savu neatkarību, arī mums ir svarīgi palikt vienotiem un domāt par to, kā padarīt Latviju par labāku vietu, kur dzīvot. “LAMP” ir viena no vietām, kur to varam darīt,”

festivāla atklāšanā uzsvēra *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

2023. gada Reģionu skatuves programmu atklāja *British Council* sadarbībā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju (VARAM) rīkotā diskusija

par Pašvaldību likuma piedāvātajiem iedzīvotāju līdzdalības instrumentiem. Tajā piedalījās VARAM ministrs Māris Sprindžuks.

Reģionu skatuves programma piedāvāja arī diskusijas par labu pārvaldību pašvaldībās, kopienu aktivizēšanu un kultūras pieejamību reģionos, kā arī iespēju sadarbībā ar Lielbritānijas vēstniecību Latvijā baudīt Daugavpils teātra izrādi. Festivālā kopumā piedalījās trīsdesmit sešas reģionālās organizācijas, iezīmējot pozitīvu tendenci reģionu pārstāvju iesaistē. 2023. gadā festivālam LAMPA tika piešķirta Eiropas Parlamenta Eiropas Pilsoņu balva 2023, apliecinot tā nozīmi demokrātijas un dialoga stiprināšanā.

2024. gada Sarunu festivāls LAMPA turpināja *British Council* atbalstīto Reģionu skatuves programmu.

Festivāls jubilejas gadā pulcēja rekordlielu apmeklētāju skaitu – vairāk nekā 25 000 interesentu. Tā translācijas televīzijā un sociālajos tīklos sasniedza 350 000 unikālu skatījumu.

British Council sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju (IZM) rīkoja diskusiju “Pāreja uz mācībām latviešu valodā: pirmais gads”. *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča moderēja sarunu, kurā piedalījās arī izglītības un zinātnes ministre Anda Čakša. Eksperti un izglītības iestāžu pārstāvji dalījās atziņās par veiksmēm un izaicinājumiem pārejā uz mācībām latviešu valodā skolās, kas līdz šim īstenojušas mazākumtautību izglītības programmas, Vienotas skolas ietekmi uz latviešu mācībvalodas skolām un skolu partnerībām kā rīku, kas var palīdzēt pārmaiņu procesā. Diskusijā izskanēja pieredze, ko skolu pārstāvji bija guvuši, piedaloties *British Council* un IZM pilotprojektā “Izglītības iestāžu partnerības kā atbalsts pārejai uz mācībām latviešu valodā”.

Uz Reģionu skatuves tika aplūkotas arī tādas tēmas kā lauku teritoriju attīstība, iedzīvotāju interešu pārstāvība, pašvaldību pilnvaras, pilsoniskā sabiedrība Latgalē un kultūras nozīme vietējo kopienu dzīves veidošanā. Pirmo reizi notika British Silent Disco kopā ar Lielbritānijas vēstnieku Latvijā Polu Bramelu (*Paul Brummell*), ko rīkoja Lielbritānijas vēstniecība Latvijā.

2025. gada 20.–21. jūnijā Cēsīs norisinājās Sarunu festivāls LAMPA 2025, kas jau desmito gadu turpināja sadarbību ar *British Council*. Festivāla atklāšanā *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča uzsvēra: “Pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā aizsāk cilvēki, kuriem ir idejas un degsme. Taču ir vajadzīgs arī atbalsts un iedrošinājums no malas, kas palīdz nenolaist rokas, un, protams, mērķtiecīgs darbs un laiks, lai idejas būtu

dzīvotspējīgas ilgtermiņā. Tāpēc mēs turpinām būt atbalsts organizācijām un kopienu līderiem, kuri ir daļa no Reģionu skatuves programmas.”

British Council klausītājus festivālā aicināja uz sarunu “Izglītība un kultūra – kopienas spēks pārmaiņām”. Diskusijā uz Reģionu skatuves ar *British Council* projektu dalībniekiem tika meklētas atbildes uz jautājumiem, kā radīt pozitīvas pārmaiņas savā pagalmā un apkaimē, kāda loma ir sadarbībai starp kultūras un izglītības iestādēm un vietējām kopienām, un kas palīdz kopienu iniciatīvām būt dzīvotspējīgām ilgtermiņā.

Festivāls pulcēja vairāk nekā 20 000 apmeklētāju no visas Latvijas, un to veidoja 285 pasākumu rīkotāji, 1275 dalībnieki un runātāji no Latvijas un ārvalstīm, pārstāvēti visdažādākās nozares, vecuma grupas un profesionālās pieredzes, paplašinot festivālā izskanējošo viedokļu daudzveidību.

FUTBOLS SALIEDĒ RĪGAS APKAIMES

Turpinot 2022. gadā aizsākto tradīciju, Rīgas apkaimju futbola turnīrs (RAFT) pulcēja dažādu Rīgas rajonu spēlētājus dalībai turnīra 2023. un 2024. gada sezonās.

RAFT mērķis ir ne tikai radīt sportisku sacensību un popularizēt veselīgu dzīvesveidu, bet arī palīdzēt dalībniekiem izkāpt no ierastajiem “sociālajiem burbuļiem” un stiprināt piederības sajūtu vietējai kopienai, tādējādi veicinot kopienu saliedētību un sadarbību.

Turnīra otrā un trešā sezona apliecināja, ka tas kļuvis par paliekošu tradīciju un gaidītu norisi Rīgas apkaimju un sporta dzīvē. Veiksmīgi izdevās paplašināt turnīra dalībnieku loku, iekļaujot arī grūti sasniedzamās sabiedrības grupas, ar kurām strādā programmas “People to People” īstenotāji, – vīriešus vecumā virs 35 gadiem un tā sauktos “neredzamos” jauniešus. Tāpat iesaistīti spēlētāji no dažādām paaudzēm, sociālajām un valodas vidēm, tostarp rīdzinieki, kas parasti nepiedalās apkaimju biedrību rīkotajās aktivitātēs. RAFT ir ieguvis vietējo kopienu atbalstu, ko pierāda tas, ka turnīram pievienojušās arvien jaunas komandas, biežāk notiek kopīgi treniņi un draudzības spēles starp dažādu apkaimju komandām, kā arī spēles apmeklē vairāk līdzjutēju. Organizatori novērojuši, ka komandu savstarpējās spēles notiek arī ārpus turnīra un, iedvesmojoties no RAFT, rīkots volejbola mini turnīrs. Viens no RAFT veiksmes stāstiem ir, ka dalība

turnīrā aktivizējusi vietējo kopienu Pļavniekos, kā rezultātā nodibināta Pļavnieku apkaimes biedrība.

RAFT otrajā sezonā piedalījās futbola komandas no 14 Rīgas apkaimēm, bet trešajā sezonā komandu skaits sasniedza 16. Jaunievedums bija iesildošais mini turnīrs pirms RAFT atklāšanas un aktivitātes ģimenēm, kas iedrošināja iesaistīties arī spēlētāju tuviniekus.

RAFT ir kļuvis par unikālu kopienu sporta notikumu, kas vienlaikus apvieno fizisko aktivitāti un kopienu saliedēšanu, balstoties kopīgā interesē par futbolu. Turnīrs palīdz dalībniekiem nodibināt jaunus kontaktus, veicina komunikāciju starp dažādiem Rīgas rajoniem un stiprina piederības sajūtu savai apkaimei un Rīgai. Turnīra panākumus novērtējusi gan Rīgas dome, atbalsot tā norisi, gan Latvijas Futbola federācija, kas noslēgusi trīs gadu sadarbības līgumu ar RAFT, nodrošinot turnīra ilgtspēju.

**RĪGAS
APKAIMJU
ALIANSE**

Projekts: Rīgas apkaimju futbola turnīrs 2023 un 2024

Īstenotājs: Rīgas Apkaimju alianse

Laika posms: 24.02.2023.–31.12.2023.
un 10.03.2024.–25.09.2024.

SATIKŠANĀS, VALODA UN KOPĪBA INTEREŠU KLUBĀ

Interesešu klubs “Forever Young LV” vienoja pieaugušos no dažādām kopienām un valodu vidēm, radot vietu, kur draudzīgā atmosfērā satikties, nodibināt jaunus kontaktus un kopīgi pavadīt laiku. Tas pulcēja gan tos, kuri runā latviešu valodā, gan tos, kuri vēlas neformālā gaisotnē uzlabot latviešu valodas prasmes, pamudinot dalībniekus iziet ārpus ierastajiem “sociālajiem burbuļiem”.

Interesentiem tika piedāvāts plašs bezmaksas aktivitāšu klāsts – pārgājieni, valodu nodarbības, teātra un koncerta apmeklējumi, galda spēļu vakari, radošās darbnīcas un sporta nodarbības.

Interesešu klubam izdevās radīt saliedētu, atvērtu vidi, kurā ikviens var būt daļā no vietējās sabiedrības un attīstīt savas prasmes.

Lai veicinātu dažādu kopienu pārstāvju iekļaušanu un piederības sajūtu, dalībnieki ne tikai uzlaboja latviešu valodas zināšanas, bet arī iepazīna latviešu kultūras vērtības, dabu un vēsturi, gatavoja tradicionālus ēdienus un atzīmēja svētkus. Būtiski, ka dalībnieki ne tikai piedalījās norisēs, bet arī paši tās vadīja – tādējādi ikvienam bija iespēja dalīties ar savām zināšanām, iemācot citiem ko jaunu, pastāstīt par savu aizraušanos vai iepazīstināt ar savas kopienas kultūru.

Projekts: “Būvējam mūsu māju Latvijā”

Īstenotājs: Young Folks LV

Laika posms: 15.01.2025.–30.09.2025.

**YOUNG
FOLKS**

CEĻĀ UZ SALIEDĒTĀKU RĪGU – MĀCĪBU VIZĪTE LIELBRITĀNIJĀ

2023. gada septembrī Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra koordinatori devās mācību vizītē uz Hallu (*Kingston upon Hull*) Lielbritānijā.

Vizītes laikā dalībnieki ieguva vērtīgas zināšanas par Lielbritānijas labās prakses piemēriem kopienu saliedēšanā un attīstībā, kā arī aktīvi dalījās pieredzē ar Hallas apkaimju koordinatoriem.

Vizīti dalībnieki iesāka ar Hallas pilsētas domes apmeklējumu. Hallas apkaimju koordinatori pastāstīja vairāk par pašvaldības atbalstu vietējām kopienām un apkaimju iniciatīvām, kā arī darbu ar grūti sasniedzamām sabiedrības grupām, savukārt Rīgas apkaimju koordinatori iepazīstināja pašvaldības pārstāvjus ar viņu paveikto Rīgā.

Vizītes dalībniekiem bija iespēja iepazīt Hallas apkaimju iniciatīvas, to skaitā NVO “Outkast Panda Crew” atbalstu jauniešiem, kas pakļauti sociālās atstumtības riskam un “Tigers Sport and Education Trust” iniciatīvas iedzīvotāju iesaistei sporta aktivitātēs, kas veicina labklājību un aktīvu dzīvesveidu, vienlaikus mazinot noziedzības un bezdarba līmeni. Organizācijas “Back to ours” darbinieki stāstīja par veidiem, kā mākslas un kultūras notikumus padarīt pieejamākus plašākam pilsētas iedzīvotāju lokam. Dalībnieki iepazīnās ar dažādām pieejām sadarbības stiprināšanai starp pašvaldību un nevalstisko sektoru – organizācijām

“Forum” un “Sector Connect Hull”, kas piedāvā apmācības, konsultācijas un finansiālu atbalstu NVO, un “Hull Navigation”, kas palīdz iedzīvotājiem atrast piemērotas kopienu aktivitātes viņu dzīvesvietā, uzlabojot viņu veselību, labklājību un iespējas socializēties.

Iedvesmojošos pieredzes stāstos dalījās vietējie kopienu aktīvisti – par īstenoto kopienu iniciatīvu stāstīja viens no *British Council* kopienu līderu programmas “Active Citizens” dalībniekiem. Brīvprātīgā darba nozīmi izcēla “HEY Volunteering” pārstāvji, kas piesaista apmācītus brīvprātīgos mākslas un kultūras projektiem, kā arī palīdz brīvprātīgajiem uzlabot prasmes, lai viņi kļūtu par līderiem savās kopienās. Noslēdzot vizīti, apkaimju koordinatori apmeklēja “Welcome House” atbalsta centru, kurā brīvprātīgie palīdz bēgļiem un patvēruma meklētājiem iekļauties vietējā sabiedrībā. Mācību vizītes laikā dalībniekiem bija īpaša iespēja piedalīties svinīgās pusdienās kopā ar Hallas pilsētas mēra vietnieku Džonu Robinsonu (*John Robinson*) un Hallas pilsētas domes pārstāvjiem, veicinot savstarpēju pieredzes apmaiņu un dziļāku izpratni par pašvaldības pieeju kopienu iesaistē.

Projekts: “Rīgas apkaimju koordinators mācību vizīte Hallā”

Īstenotājs: *British Council*

Laika posms: 2023. gada septembris

“Apkaimju iedzīvotāju centra koordinatori vizītes laikā guva jaunas idejas, kuras varētu izmantot ikdienas darbā, stiprinot apkaimju biedrības, veicinot kopienu līderību un attīstot kopienas, iesaistot tās pilsētas attīstībā. Hallas pilsēta augsti novērtēja arī mūsu pieredzi, īstenojot līdzdalības budžeta konkursus, un apkaimju koordinatoru intensīvo ikdienas komunikāciju ar rīdziniekiem, sniedzot atbildes uz jautājumiem par dažādām jomām. Atzinīgi bija novērtēta arī Rīgas NVO nama darbība,” uzsvēra Ilona Stalidzāne, Rīgas domes Apkaimju attīstības un sabiedrības integrācijas pārvaldes vadītāja, kas bija viena no vizītes dalībniecēm.

“Vizīte Rīgas apkaimju koordinatoriem sniedza vērtīgu ieskatu par efektīvām kopienu iesaistes stratēģijām, ko

veiksmīgi īsteno Lielbritānijā. Esmu pārliecināta, ka dalībnieki atgriezušies ar praktiskām idejām un vērtīgām atziņām, ko izmantot, lai veidotu dinamisku un iekļaujošu Rīgu,” stāstīja *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Rīgas Apkaimju iedzīvotāju centra koordinatori nodrošina pašvaldības komunikāciju ar iedzīvotājiem un apkaimju biedrībām, izziņot vajadzības, informējot par līdzdalības iespējām un sniedzot atbalstu vietējām kopienām. Mācību vizīte palīdzēja stiprināt šo darbu un nodrošināja jaunas idejas pilsētas attīstības procesiem.

BALTIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS SABIEDRĪBAS SALIEDĒTĪBAS POLITIKAS EKSPERTI DALĀS PIEREDZĒ

2024. gada septembrī politikas veidotāji un sabiedrības saliedētības eksperti no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas piedalījās pieredzes apmaiņas vizītē Ziemeļīrijā – Belfāstā un Deri/Londonderi. Vizītes mērķis bija dalīties ar labo praksi sabiedrības saliedētības un pilsoniskās līdzdalības jomā, stiprināt Baltijas valstu un Apvienotās Karalistes sadarbību, kā arī iepazīt Ziemeļīrijas unikālo pieredzi, atjaunojot attiecības starp politiski un reliģiski atšķirīgām kopienām pēc Lielās Piektdienas vienošanās.

Vizītes ietvaros delegācija tikās ar Ziemeļīrijas izpildvaras, Belfāstas pilsētas domes, pilsoniskās sabiedrības un akadēmisko aprindu pārstāvjiem. Dalībnieki arī viesojās *British Council* Ziemeļīrijas pārstāvniecībā, kur tās vadītājs Džonatans Stjuarts iepazīstināja ar organizācijas lomu, veicinot sadarbību un savstarpējo izpratni reģionā caur mākslas un izglītības programmām.

Eksperti apmeklēja vietējās organizācijas, lai redzētu, kā saliedētības politika tiek iedzīvīnāta praksē. Īpaša uzmanība tika pievērsta apkaimēm, kas vēsturiski piedzīvojušas pastiprinātu spriedzi starp vietējām kopienām un kurās dzīvo sociāli mazaizsargāti iedzīvotāji.

Ziemeļīrijas pieredze rāda, ka dialogs ar dažādām kopienām un mērķtiecīgs atbalsts var pārvērst vēsturisku spriedzi par kopīgu nākotnes redzējumu.

Dalībnieki uzzināja vairāk par programmām sabiedrisko vietu labiekārtošanai un kopienu centru attīstībai, līderības un sporta iniciatīvām jauniešu iesaistei, kas palīdz mazināt noziedzību un bezdarbu, un skolu lomu sašķeltības mazināšanā.

Latvijas delegācijā vizītē piedalījās Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas, Izglītības un zinātnes ministrijas, Kultūras ministrijas, Valsts kancelejas, Rīgas valstspilsētas pašvaldības un Sabiedrības integrācijas fonda pārstāvji. Vizīti vadīja *British Council* pārstāvniecību vadītājas – Zane Matesoviča (Latvija), Urzula Rosma (Igaunija) un Ona Marija Višņauske (Lietuva).

Tikšanās ar lēmumu pieņēmējiem un padziļinātas diskusijas sniedza dalībniekiem no Baltijas valstīm vērtīgu ieskatu sabiedrības saliedētības veicināšanas stratēģijās, kas pierādījušas savu lietderību Apvienotajā Karalistē. Savukārt Ziemeļīrijas ekspertiem tā bija iespēja mācīties no Baltijas valstu pieredzes kopienu stiprināšanā.

Projekts: “Mācību vizīte uz Ziemeļīriju sabiedrības saliedēšanas ekspertiem”

Īstenotājs: *British Council*

Laika posms: 16.09.–20.09.2024.

LĀČPLĒŠA DĀRZA
SVĒTKI SALIEDĒ KAROSTAS JAUNIEŠUS,
ORGANIZĀCIJAS UN KOPIENU

Par gaidītu vasaras tradīciju Karostā, Liepājā, kļuvis “Lāčplēša dārza svētki”, kas veicina sadarbību starp vietējām organizācijām, skolām un kopienu. 2024. gada vasarā tie norisinājās jau piekto reizi. Organizatori svētku programmu gadu gaitā mērķtiecīgi pilnveidojuši, lai svētkos gaidīti justos visu paaudžu Karostas iedzīvotāji. Nozīmīgi, ka visas svētku aktivitātes pieejamas bez maksas, sniedzot iespēju tās izbaudīt arī bērniem no sociāli mazaizsargātām ģimenēm.

British Council atbalstīja bērnu un jauniešu aktivitāšu norisi – svētkos viņi varēja ne tikai piedalīties dažādās izklaidējošās aktivitātēs, bet arī apgūt jaunas prasmes un iepazīt interešu izglītības iespējas viņu apkaimē.

Svētkos darbojās gan jauno talantu skatuve un mūzikas instrumentu darbnīca, gan “stop-motion” animācijas un grafiiti darbnīcas, mākslas skolas audzēkņi organizēja darbu izstādi un plenēru, piedāvāja spēles un atrakciju trases aktīvai atpūtai.

Iesaistot vietējās organizācijas, pasākums ļāvis bērniem un jauniešiem neformālā, izklaidējošā veidā iepazīt dažādus interešu izglītības virzienus, kas viņiem var palīdzēt paplašināt redzesloku, attīstīt radošos talantus un kvalitatīvi pavadīt brīvo laiku.

Lai nodrošinātu ilgtermiņa ietekmi, ārpus svētku programmas rīkotas arī dažādas papildu aktivitātes. 2023. gadā vietējās kopienas jaunieši, kurus svētkos ieinteresēja “stop-motion” animācija, varēja piedalīties tai veltītās darbnīcās. Atzīmējot mācību gada sākumu, sociāli mazaizsargātām Karostas ģimenēm ar bērniem tika organizētas izglītojošas un radošas aktivitātes, kā arī Liepājas Zinātnes un inovāciju centra šovs. 2024. gadā

Karostas mūzikas skolas audzēkņi piedalījās pūtēju orķestra meistarklasēs, gatavojot priekšnesumu svētku atklāšanai. Pūtēju orķestra nodarbības daudziem vietējiem bērniem kļuvušas par vietu, kur viņi jūtas pieņemti un atrod jaunus pašizpaušmes veidus; iespēja sagatavoties svētkiem un piedalīties to atklāšanā sniegusi motivāciju turpināt apgūt mūzikas instrumentu spēli. 2025. gadā, iesaistot Liepājas Piemares pamatskolas audzēkņus, īstenotas fotogrāfijas meistarklases, kas aicināja jauniešus ne tikai radīt pašiem savus foto mākslas darbus, bet arī uzzināt vairāk par medijpratību un drošību digitālajā vidē.

“Lāčplēša dārza svētki” pierādījuši sevi ne tikai kā izklaidējošs pasākums, bet arī efektīvs veids, kā veicināt sadarbību un komunikāciju starp dažādām organizācijām, kas darbojas Karostas apkaimē. Ar *British Council* atbalstu projekts veicinājis jaunu prasmju apguvi un kvalitatīvu laika pavadīšanu Karostas bērnu un jauniešu vidū.

Baringtons K2

Projekts:
“Ķer vasaru aiz astes!” un “Nākotnes dzirkstis”. Izglītojošas aktivitātes Karostas bērniem un jauniešiem

Īstenotājs: Baringtons K2

Laika posms:
21.07.2023.–15.09.2023. un 05.08.2024.–31.03.2025.

SUBKULTŪRU STĀSTI VIENO JAUNIEŠUS LIEPĀJĀ

Projekta “Level Liepāja” mērķis bija izzināt un atspoguļot Liepājas subkultūru daudzveidību, veicinot savstarpēju izpratni un iekļautību.

Projekta īstenotāji uzsvēra, ka subkultūrām ir liela nozīme populārās kultūras veidošanā, ilgtspējīgas pilsētvides attīstībā un jauniešu personību izaugsmē. Projekta ietvaros jaunieši no dažādām pilsētas subkultūrām sadarbojās, lai radītu kopienas teātra izrādi, kas atspoguļo Liepājas kultūras dzīves daudzveidību un dod balsi sabiedrības grupām, kuras nereti paliek nepamanītas.

Projekta pirmajā posmā režisors Andris Zeļonka veica intervijas, apkopoja stāstus un rīkoja darbnīcas, kurās jaunieši, kas pārstāv dažādas subkultūras, dalījās stāstos un pieredzē, izmantojot kopienu teātra metodes. Būtiski, ka projektā iesaistītais režisors nāk no panku kultūras vides, ļaujot nodibināt kontaktus ar jauniešu subkultūrām, kas parasti ir noslēgtas.

Darbnīcās jauniešiem tika sniegta iespēja radošai pašizpaušmei, reflektējot par savu identitāti, piederību un uzskatiem. Vienlaikus pieauga tolerance pret citādo, satiekoties subkultūrām un sociālajām grupām, kas parasti eksistē atšķirīgos “sociālajos burbuļos”.

Izpētē apkopotie materiāli un jauniešu stāsti bija pamats izrādei “Kā kļūt par liepājnieku?”, kas tapusi sadarbībā ar profesionāliem māksliniekiem.

Izrāde atspoguļoja Liepājas alternatīvās kultūras dažādību un veicināja lokālpatriotismu, parādot, ka subkultūru stāsti ir nozīmīga pilsētas identitātes daļa.

Jauniešu pieredzi iestudējumā papildināja stāsti no citu paaudžu pārstāvjiem, kuri jaunībā piederējuši kādai no pilsētas subkultūrām. Šāda pieeja veicina paaudžu dialogu un paplašina izpratni par sabiedrības un kultūras attīstību Liepājā.

Projekts: “Level Liepāja”.
Izpēte un izrādes veidošana
par Liepājas subkultūrām

INITIUM

Īstenotājs: Fonds “Initium”

Laika posms: 26.08.2024.–31.03.2025.

PILSONISKĀS APĀTIJAS IZPĒTE LATVIJAS IEDZĪVOTĀJU VIDŪ

2023. gada aprīlī tika prezentēti pētījuma “Vai Latvijas krieviski runājošo iedzīvotāju pilsoniskā apātija ir mīts vai realitāte?” rezultāti. Šī pētījuma mērķis bija analizēt iemeslus un risinājumus Latvijas iedzīvotāju, sevišķi Latvijas krieviski runājošo iedzīvotāju, zemajai pilsoniskajai aktivitātei – neticībai tam, ka iedzīvotāji var ietekmēt savas pašvaldības, valdības vai Saeimas pieņemtos lēmumus.

Īpaša uzmanība tika pievērsta Latvijas krieviski runājošajiem iedzīvotājiem, jo sabiedriskās domas aptaujas liecināja par zemu uzticību Latvijas institūcijām, ierobežotu ticību iespējai ietekmēt lēmumus un retu iesaisti pilsoniskajās aktivitātēs.

Pētījuma ietvaros tika aptaujātas vadošās nevalstiskās organizācijas Latvijā un veiktas 8 fokusgrupu diskusijas Daugavpilī, Rēzeknē, Liepājā un Rīgas apkaimēs – Bolderājā un Pļavniekos. Šajās diskusijās tika padziļināti pētītas iedzīvotāju pilsoniskā aktivisma izpausmes un analizēti galvenie cēloņi, kas izraisa pilsonisko apātiju.

Pētījumā domnīca “Providus” iezīmēja būtiskus iemeslus zemai līdzdalībai politiskās un sabiedriskās aktivitātēs krievvalodīgo iedzīvotāju vidū, analizējot sabiedrības noskaņojumu un salīdzinot latviešu un krievu valodā runājošo grupas, kā arī dažādu pašvaldību iedzīvotājus.

Balstoties gūtajās atziņās, tika izstrādāti ieteikumi, kā veicināt uzticību valsts un pašvaldību institūcijām, stiprināt pilsoniskās iesaistes mehānismus un sniegt plašākas iespējas mazaktīvu un grūti sasniedzamu sabiedrības grupu iesaistei.

Pētījums tika prezentēts lēmumu pieņēmējiem un viedokļu līderiem, kā arī ar to tika iepazīstināti Saeimas Pilsonības, migrācijas un sabiedrības saliedētības komisijas sēdes dalībnieki.

Pētījuma pilnu versiju var lasīt domnīcas “Providus” mājaslapā, un tas ir nozīmīgs resurss politikas veidošanā sabiedrības saliedētības un pilsoniskās aktivitātes jomās.

Projekts: “Izpēte par iemesliem un risinājumiem zemai pilsoniskai aktivitātei Latvijas krievvalodīgo iedzīvotāju vidū. 2. daļa”

Īstenotājs: Domnīca “Providus”, atbalsta Sabiedrības integrācijas fonds

Laika posms: 2023. gada janvāris – maijs

PĒTĪJUMS ATKLĀJ MEDIJU PATĒRIŅA PARADUMUS LATGALĒ

Lai stiprinātu sabiedrības noturību un atbalstītu valsts un pašvaldību institūciju darbu dezinformācijas apkarošanā, tika veikts pētījums “Informācijas plūsmas Daugavpilī un Latgalē”. Tas sniedz padziļinātu ieskatu reģiona mediju auditorijās un to informācijas patēriņa paradumos, kā arī piedāvā ieteikumus efektīvai komunikācijai ar dažādām iedzīvotāju grupām.

Pētījuma mērķis bija noskaidrot, kādus informācijas avotus iedzīvotāji izvēlas, kuriem viedokļu līderiem uzticas un kā notiek informācijas apmaiņa starp dažādām sabiedrības grupām.

Šim nolūkam tika izmantota daudzveidīga metodoloģija – reģiona sociālpolitiskās un mediju vides analīze, iedzīvotāju aptaujas, fokusa grupu diskusijas un fizisko informācijas plūsmu kartēšana.

Pētnieki:

- intervēja ekspertus un reģiona iedzīvotājus;
- identificēja informācijas “burbuļus” un to savstarpējās saiknes;
- analizēja mediju vidi Latgalē;
- izveidoja informācijas plūsmu kartes, kas parādīja, kā ziņas un viedokļi izplatās starp dažādām kopienām un kuri cilvēki vai grupas kļūst par “starpniekiem”, kas vieno dažādas auditorijas.

Pētījuma noslēgumā sagatavotas rekomendācijas Latvijas valdībai, tās partneriem un vietējiem medijiem. Ieteikumi palīdz izvēlēties mērķētu komunikācijas pieeju efektīvai Latgales auditoriju uzrunāšanai, kas veicina iedzīvotāju dialogu ar lēmumu pieņēmējiem, sabiedrībā stiprina demokrātiskās vērtības un mazina dezinformācijas izplatību. Ar pētījumu iespējams iepazīties Valsts kancelejas Pētījumu un publikāciju datubāzē.

Projekts: “Auditoriju kartēšana Latgales reģionā – Daugavpilī”

Īstenotājs: Biedrība “Mediju attīstības un pētniecības centrs”, atbalsta Latvijas Republikas Kultūras ministrija, Latvijas Republikas Valsts kanceleja, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

Laika posms: 23.10.–31.12.2023.

UKRAINAS BĒGLU VEIDOTO NVO LOMA SALIEDĒTĪBAS VEICINĀŠANĀ LATVIJĀ

Lai informētu politikas veidotājus un sniegtu ieteikumus sabiedrības saliedētības un pilsoniskās līdzdalības veicināšanai, tika veikts pētījums “Ukrainas bēglu veidoto NVO fenomens Latvijā: izaugsme, izaicinājumi un ilgtspēja”. Pētījums atspoguļo Ukrainas bēglu iniciēto nevalstisko organizāciju (NVO) straujo attīstību Latvijā, analizējot to veiksmes faktorus, aktuālos izaicinājumus un nākotnes perspektīvas. Tā ietvaros padziļināti intervēti 14 ukraiņu dibinātu NVO līderi un 6 Latvijas atbalsta struktūru (pašvaldību un NVO) pārstāvji.

Izpēte ļāvusi identificēt faktorus, kas veicinājuši NVO straujo attīstību, to skaitā kara izraisītā ārkārtas situācija, mērķtiecīgi atbalsta mehānismi, ukraiņu kopienas daudzskaitlīgums un augstā motivācija rīkoties pašiem. Noteikti arī faktori, kas rada riskus organizāciju darbībai ilgtermiņā, piemēram, organizāciju atkarība no projektu finansējumu īstermiņa cikliem, nenoteiktība pēc krīzes grantu beigām, valodas barjera, administratīvais slogs un līderu izdegšanas risks vai atgriešanās Ukrainā.

Pētījumā sniegti ieteikumi politikas veidotājiem, lai uzlabotu atbalsta mehānismus un sekmētu ukraiņu pilnvērtīgu iekļaušanos Latvijas sabiedrībā.

Pēc pētījuma prezentācijas notika ekspertu diskusija par Ukrainas civiliedzīvotāju integrāciju Latvijā, kurā piedalījās pārstāvji no Kultūras ministrijas, Saeimas, ukraiņu kopienas Latvijā un pētījuma līdzautore, kā arī *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Diskusijā Zane Matesoviča uzsvēra,

ka integrācijas process nav stihisks, bet gan mērķtiecīgi atbalstāms, stiprinot aktīvās personas, kuras var kalpot kā “durvju atvērēji” ceļā uz plašāku sabiedrību, kā arī būtu nepieciešams veicināt satikšanos starp ukraiņu un citām kopienām, lai izietu no ierastajiem “sociālajiem burbuļiem”.

Plānots, ka pētījumā gūtās atziņas politikas veidotāji varēs izmantot arī turpmāk, strādājot ne tikai ar ukraiņu bēglu kopienu, bet arī citām iebraucēju grupām Latvijā.

Projekts: “Ukrainas bēglu organizāciju kartēšana un politikas analīze”

Īstenotājs: Domnīca “PROVIDUS”

Laika posms: 15.01.–31.03.2025.

KULTŪRAS UN DABAS MIJEDARBĪBA IZRĀDĒ “VISI PUTNI SKAISTI DZIED”

2023. gada maijā pie Latgales vēstniecības “Gors” Rēzeknē pirmizrādi piedzīvoja izrāde “Visi putni skaisti dzied” (rež. Krista Burāne). Izrādes radošā komanda to raksturoja kā “muzikālu īpašvietas izrādi”, kas aicināja skatītājus iziet ārpus ierastajām kultūrtelpām, piedāvājot unikālu skatupunktu uz kultūras un dabas robežām, kurā savijas cīņa starp kultivēto un dabisko, cilvēka kārtību un dabas savvaļu.

Izrādes ietvaros profesionāli mākslinieki sadarbojās ar vietējiem koriem un jaunajiem dziedātājiem, katrā norises vietā iesaistot vietējo kopienu. Turklāt par daļu no izrādes veidotājiem kļuva arī skatītāji, kuri, ieklausoties un sadzirdot stāstus par putniem un cilvēkiem, palīdzēja veidot izrādes kopējo skanējumu.

British Council atbalsts sniedza radošajai komandai iespēju iestudējumu izrādīt Rēzeknē, Daugavpilī un Viļākā, paplašinot auditoriju, kam pieejamas augstvērtīgas laikmetīgā teātra norises.

Izrādē aplūkotās tēmas aicināja skatītājus reflektēt par vides aizsardzības un sociālajiem jautājumiem, indivīda ietekmi sabiedrībā un vidē, kā arī kolektīvas rīcības un kopienas iesaistes nozīmi.

Izrāde guvusi gan skatītāju, gan profesionāļu atzinību – “Spēlmaņu nakts” balvai tika nominēts iestudējuma komponists Jēkabs Nīmanis par gada jaundarbu mūzikā un Pamela Butāne kā gada kostīmu māksliniece.

Projekts: Iestudējuma “Visi putni skaisti dzied” izrādes Latgalē

Īstenotājs: “Dirty Deal Teatro”
sadarbībā ar “StoryHub”

Laika posms: 01.05.2023.–31.09.2023.

DDT
DIRTY DEAL TEATRO

UKRAINAS KARA REALITĀTE CAUR MĀKSLAS PRIZMU

2024. gada augustā Valmieras vasaras teātra festivāla ietvaros pirmizrādi piedzīvoja “Istabas teātra” producētā izrāde “Ik dienas” – dokumentāls iestudējums par ikdienas dzīvi kara apstākļos. Režisors Valters Sīlis izrādi veidojis ciešā sadarbībā ar latviešu un ukraiņu teātra māksliniekiem, pievēršoties ukraiņu civiliedzīvotāju stāstiem. Ar *British Council* atbalstu notika viesizrādes Rēzeknē un Daugavpilī, paplašinot laikmetīgās kultūras pieejamību reģionos.

Izrādes notika laikā, kad pēc diviem kara gadiem sabiedrībā pieaugu vēlme izvairīties no ziņām par notiekošo, un mākslas pieredze kļuva par nozīmīgu empātijas un izpratnes veicināšanas rīku.

Izrāde bija veltīta Ukrainas civiliedzīvotāju ikdienai kara apstākļos, izmantojot dokumentālus materiālus, personīgus stāstus un teatrālās izteiksmes formas, lai sniegtu skatītājam ieskatu, ko nozīmē dzīvot kara apdraudējuma laikā. Tās veidotāji aicināja aizdomāties par kara klātbūtni ikdienas situācijās – skolā, darbā un uz ielas. Iestudējuma darbība risinājās ārpus ierastajām kultūrvietām – publiskajā telpā, uz Valmieras, Rēzeknes un Daugavpils ielām, skatītājiem notiekošo piedzīvojot caur austiņām. Tādējādi izrādi bija iespējams vērot arī garāmgājējiem, piesaistot plašāku auditoriju, tai skaitā tos, kas ikdienā kultūras norises neapmeklē.

“Tas, cik kara apstākļos būtiski ir dokumentēt šo laiku teātra valodā šeit un tagad, ir acīmredzams jauniestudējumā “Ik dienas”. Skatītājus izrāde atstāj ar instrukciju ikdienas dzīvei kara apstākļos praktisku padomu veidā, skaudri atgādinot, ka kaimiņš gan Latvijai, gan Ukrainai ir viens un tas pats. Mūsu un jūsu. Un atbildība par to, lai šo izrādi varētu pēc iespējas drīz vēstīt pagātnes, nevis tagadnes formā, arī ir mūsu un jūsu,” portālā lsm.lv par izrādi raksta teātra kritiķe Kitija Balcare.

“Ik dienas” viesizrādes Latgalē stiprināja sadarbību starp latviešu un ukraiņu teātra māksliniekiem un radīja jaunus veidus, kā caur mākslas prizmu reflektēt par nozīmīgām un jūtīgām tēmām, vairojot auditorijas izpratni par līdzatbildību un atbalsta nozīmi Ukrainai.

Projekts: Izrādes “Ik dienas”
viesizrādes Rēzeknē un Daugavpilī

Istenotājs: “Istabas teātris”

Laika posms: 20.06.2024.–01.08.2024.

“SIEVIETES BEZ VĪRIEŠIEM” – DOKUMENTĀLA FILMA PAR UKRAIŅU SIEVIEŠU SPĒKU

2023. gada novembrī kinoteātrī “Splendid Palace” notika dokumentālās filmas “Sievietes bez vīriešiem” pirmizrāde. Filma stāsta par ukraiņu sievietēm, kuras, glābjoties no kara, atradušas patvērumu Latvijā. Filmu veidojusi ukraiņu režisore Marina Nazarenko, kura kopš 2022. gada marta dzīvo Latvijā, sadarbībā ar latviešu režisori un producenti Unu Celmu.

Filmas centrā ir sešas sievietes, kuru ceļi citos apstākļos Ukrainā, iespējams, nekad nebūtu krustojušies – bijusī fabrikas strādniece Ļuba no Zaporīžjas, jaunā māmiņa Jūlija ar meitu no Užhorodas, Tatjana no Harkivas, deju trenere Oļena no Odesas un Katarina, kurai kopā ar saviem pāris mēnešus vecajiem dviņiem nācās bēgt no okupētās Volčānskas. Filma ļauj skatītājiem ielūkoties šo sieviešu ikdienā, piedzīvot viņu sāpes, prieka mirkļus un mēģinājumus atrast spēku un cerību, veidojot jaunu dzīvi. Par filmas emocionālo kodolu kļuvusi pašas filmas veidotājas Marinas pieredze.

Filma veicina izpratni par kara Ukrainā postošo ietekmi, stiprinot skatītāju noturību pret dezinformāciju, kā arī ataino problēmas un aizspriedumus, ar kuriem saskaras tieši sievietes. Vienlaikus tā izaicina stereotipus par sieviešu lomu sabiedrībā un atspoguļo gan tradicionālās dzimumu lomas, gan sieviešu spēju tās “pārkāpt”, cīnoties par savu un bērnu drošību un labklājību, kamēr viņu dzīvesbiedri un ģimenes locekļi palikuši Ukrainā. Dokumentālā filma arī aktualizē sarežģītus un neērtus jautājumus par atbalsta

sistēmu Ukrainas bēgļiem Latvijā. Filmas veidotāji aicināja pirmizrādē to noskatīties pašvaldību un valsts sociālo institūciju pārstāvjus, lai veidotu produktīvu dialogu par ukraiņu bēgļu situāciju Latvijā.

Filma “Sievietes bez vīriešiem” bija skatāma kinoteātros visā Latvijā. Rīgā ikvienam interesantam bija iespēja apmeklēt īpašus bezmaksas seansus.

Filma veicina izpratni par kara Ukrainā postošo ietekmi, stiprinot noturību pret dezinformāciju, un izaicina stereotipus par sieviešu lomu sabiedrībā.

Projekts: Dokumentālā filma
“Sievietes bez vīriešiem”

Īstenotājs: “Fenixfilm”

Laika periods: 22.05.2023.–31.12.2023.

BĒRNU LEĻĻU IZRĀDE IEPAZĪSTINA AR UKRAIŅU KULTŪRU

2024. gada janvārī un februārī Rēzeknes teātrī “Joriks” tika izrādīta bērniem paredzētā lelļu izrāde “Kotigoroško” (rež. Jurijs Luniks). Iestudējums, ko varēja skatīties jau no divu gadu vecuma, balstīts uz ukraiņu tautas pasakas motīviem un radīts, lai iepazīstinātu dažādu vietējo kopienu pārstāvjus ar ukraiņu kultūru. Tā kā izrādē nebija teksta, tā bija piemērota plašai auditorijai neatkarīgi no vecuma un saziņā mājās biežāk izmantotās valodas. Iestudējumā būtisku lomu spēlēja muzikālais noformējums, kurā bija iekļauti Ukrainas dienvidrietumu reģioniem raksturīgi tautas motīvi, kas tika atskaņoti uz tradicionāliem ukraiņu instrumentiem. Izrādes radošajā komandā piedalījās arī komponists un scenogrāfe no Ukrainas, kuru ieguldījums ļāva radīt autentisku ukraiņu kultūras atainojumu. Projekta ietvaros rīkotās izrādes apmeklēja latviešu, ukraiņu, krievu un citu tautību bērni un viņu ģimenes no Rēzeknes vietējām kopienām. Pēc izrādēm notika diskusijas, kurās jaunākie skatītāji varēja uzdot jautājumus radošajai komandai un dalīties iespaidos.

Iestudējums aicināja gan bērnus, gan viņu ģimenes locekļus saskatīt līdzības viņu pārstāvēto kopienu kultūras mantojumā, veicinot savstarpējo izpratni.

Izrāde “Kotigoroško” tikusi iekļauta kultūrizglītības programmā “Latvijas skolas soma” un izrādīta arī vairākās Latvijas skolās un pirmsskolas izglītības iestādēs.

Projekts:
“Ukrainas tradīcijas vienā pasakā”

Īstenotājs: Rēzeknes pilsētas
teātris-studija “Joriks”

Laika posms: 06.12.2023.–28.02.2024.

DOKUMENTĀLĀ FILMA PAR UKRAINAS BĒRNU DEPORTĀCIJĀM

2023. gada janvārā izskaņā kinoteātrī “Splendid Palace” notika britu dokumentālā kino režisora Robina Bārņvela (*Robin Barnwell*) filmas “Putins un nolaupītie Ukrainas bērni” īpašais seanss, kura norisi atbalstīja *British Council* un Lielbritānijas vēstniecība Rīgā. Filmas izrādīšanu organizēja Ukrainas vēstniecība Latvijā un Bērnu slimnīcas fonds, izgaismojot Krievijas īstenotos kara noziegumus un ukraiņu bērnu piespiedu deportācijas. Ieņēmumi no kino seansa ieejas biļetēm tika ziedoti Bērnu slimnīcas fonda organizētajām Ukrainas bērnu nometnēm Latvijā.

Robins Bārņvels ir pazīstams britu žurnālists un dokumentālo filmu režisors, viņa režisētās un producētās dokumentālās filmas ir saņēmušas Britu kinoakadēmijas un starptautiskās “Emmy” balvas. Režisors pirms seansa Rīgā iepazīstināja skatītājus ar filmas tapšanas procesu un tajā atklāto stāstu.

Filma dokumentē tūkstošiem Ukrainas bērnu piespiedu aizvešanu uz Krieviju un viņu ģimeņu izmisīgos centienus atgūt savus bērnus.

Režisors, kurš ilgstoši strādājis konfliktu zonās un atspoguļojis cilvēktiesību pārkāpumus visā pasaulē tādos medijos kā “BBC”, “Channel 4” un “PBS Frontline”, filmā atklāj ukraiņu stāstus un starptautiskās sabiedrības centienus apturēt šīs nelikumīgās deportācijas.

Projekts: Dokumentālās filmas
“Putins un nolaupītie Ukrainas bērni”
seanss

Īstenotājs: Bērnu slimnīcas fonds

Laika posms: 2023. gada janvāris

dokumentālā filma

Putina nolaupītie Ukrainas bērni

31. janvārī plkst. 20.00

īpašs seanss kinoteātrī
"Splendid Palace"

Bilētes pieejamas kinoteātra "Splendid Palace" mājaslapā

IZRĀDE ATKLĀJ JAUNĀS PAAUDZES SKATĪJUMU UZ NĀKOTNI LATVIJĀ

2025. gada janvārī Rēzeknes teātrī “Joriks” pirmizrādi piedzīvoja izrāde “Nākotnes lēmējas” (rež. Roberts Dauburs). Iestudējuma tapšanā radošā komanda sadarbojās ar jauniešiem no Rēzeknes jauniešu teātra studijas “Joriks”, lai caur meiteņu personīgajiem pieredzes stāstiem atklātu jaunās paaudzes skatījumu uz nākotni Latvijā un reģionos. Izrādes tapšanā un skatuves noformējuma veidošanā piedalījās arī citi vietējo kopienu jaunieši.

Iestudējums aktualizēja jauniešiem būtiskas tēmas – attiecības, identitāti, sapņus un izaicinājumus –, atklājot tās galveno varoņu prieku, cerību, šaubu mirkļus, zaudējumus un uzvaras. Pusaudžiem viegli uztveramā un saistošā valodā izrāde rosināja sarunu par politiskās līdzdalības nozīmi, nākotnes perspektīvām Latgalē, iespējām palikt un veidot dzīvi Latvijā, īpaši reģionos. Tas aicināja skatītājus aizdomāties par katra indivīda lomu sabiedrībā un tajā, kāda būs reģionu nākotne.

Izrādes tapšanas laikā tās dalībnieces attīstīja savas prasmes kā teātra mākslinieces un rada veidus, kā runāt par sev un citiem jauniešiem nozīmīgām tēmām mākslas valodā, izejot no komforta zonas. Skatuve kļuva par vietu, kur izskanēja Latgales pusaudžu balsis – patiesi, drosmīgi un ar vēlmi veidot savu nākotni pašiem. Izrāde bija latviešu valodā, taču tajā izskanēja arī angļu, poļu un krievu valoda, atainojot Latgales kopienu dažādību un atšķirīgās kultūrtelpas, kurās dzīvo jauniešes.

Izrāde paplašināja kultūras norišu piedāvājumu Latgalē, ļaujot skatītājiem ieskatīties mūsdienu jauniešu iekšējā

pasaulē un rosinot jaunos skatītājus aizdomāties par viņu lomu kopienas un reģiona nākotnes veidošanā.

Iestudējums “Nākotnes lēmējas” ir iekļauts programmā “Latvijas skolas soma” un ir skatāms skolēniem arī no citiem Latvijas reģioniem.

Projekts: Izrāde “Nākotnes lēmējas”

Īstenotājs: Rēzeknes pilsētas
teātris-studija “Joriks”

Laika posms:
15.10.2024.–11.01.2025.

NO IZRĀDES LĪDZ SARUNAI: LAIKMETĪGAIS TEĀTRIS RAISA DISKUSIJAS REĢIONOS

2023. gadā skatītājiem Liepājā un Rēzeknē bija iespēja noskatīties divas izrādes – “Karš vēl nav sācies” un “Saules līnija”. Projekta mērķis bija paplašināt laikmetīgās kultūras piedāvājumu reģionos, kā arī rosināt diskusijas par sarežģītām un jūtīgām sociālām un politiskām tēmām caur teātra valodu, iesaistot pamatā krievu valodā runājošu auditoriju. Liepājā un Rēzeknē tika izrādīta dramaturga Mihaila Durņenkova luga “Karš vēl nav sācies”, kas sarakstīta 2015. gadā, guvusi panākumus un tulkota angļu, rumāņu, čehu, itāļu, lietuviešu un somu valodā, kā arī 2018. gadā iestudēta Londonā. Izrāde veidota kā trīs aktieru teātris, piesaistot dažādu teātra skolu un tautību aktierus – latvieti Gunu Zariņu, lietuvieti Giti Ivanausku un Mihaila Čehova Rīgas Krievu teātra aktieri Aleksandru Majikovu. Izrāde sastāv no 14 novelēm, kas sarakstītas kā skeči vai monologi un kopā veido vienotu dramatisko līniju. Tā piedāvā distopisku skatījumu uz sabiedrību, kurā demokrātija ir sabrukusi un ikdienu caurstrāvo pastāvīgs eksistenciāls apdraudējums. Izrādes noslēgumā skatītāji kopā ar vietējiem žurnālistiem tika aicināti piedalīties diskusijās par izrādē skartajām tēmām – sabiedrības atsvešinātību, propagandu, morālajām dilemmām un “postpatiesību” – un to aktualitāti mūsdienu politiskajā kontekstā.

Savukārt Liepājā Polijā dzīvojošā dramaturga Ivana Viripajeva luga “Saules līnija” piedāvāja dziļu un emocionālu divu cilvēku sarunu par patiesu tuvību un attiecību mehānismiem, kas traucē saprasties, atspoguļojot kāda laulāta pāra attiecību krīzi. Aktieri Andris Bulis un Marija Daņiluka, kuri 2022. gadā saņēma balvu par labāko skatuves partnerību teātra festivālā Vracā, Bulgārijā, atklāja cilvēka iekšējo konfliktu un vēlmi pēc patiesas sapratnes, piedāvājot skatītājiem iespēju reflektēt par attiecību dinamiku mūsdienu pasaulē. Pēc izrādes skatītājiem bija iespēja piedalīties sarunā ar radošo komandu, lai padziļināti diskutētu par izrādē aktualizētajiem jautājumiem.

Projekts deva iespēju sadarboties dažādu tautību aktieriem, kā arī auditorijai reģionos iepazīt mūsdienu dramaturģijas darbus, kas guvuši starptautisku atzinību.

Caur teātra valodu lugas pamudināja skatītājus domāt un diskutēt par “neērtām” un sarežģītām tēmām, veicinot auditorijas kritisko domāšanu un paplašinot reģionos pieejamo mākslas pieredzi.

Projekts: Teātra izrādes
“Karš vēl nav sācies” un “Saules līnija”
Liepājā un Rēzeknē 2023. gadā

Īstenotājs: Radošā apvienība “KatlZ Rīga”

Laika posms: 21.08.2023.–27.11.2023.

MĀKSLA UN KULTŪRA LATGALES ATTĪSTĪBAS KRUSTCEĻOS

2025. gada martā Rēzeknē norisinājās forums
“CROSSROADS X KRUSTCEĻI”.

**Pasākums pulcēja māksliniekus,
kuratorus, kopienu aktīvistus,
uzņēmējus un radošo industriju
pārstāvjus, lai diskutētu par mākslas
un kultūras nozīmi Latgales reģiona
attīstībā, sabiedrības saliedēšanā un
jaunrades veicināšanā.**

Dalībnieki kopā ar ekspertiem darbnīcās iepazīna
ilgtspējīgas modes dizaina prakses, kas apvieno
tradicionālus paņēmienus ar permakultūras principiem,
piedalījās refleksijā par Latgales kolektīvo identitāti un
vēsturi, izstrādāja inovatīvas pieejas krīzes komunikācijai,
kā arī pētīja sociālās mākslas potenciālu.

Foruma galvenā diena pulcēja apmeklētājus Rēzeknes
SPA centra ēkā, atverot pretrunīgu slavu iemantojušo būvi
plašākai publikai un piedāvājot neordinārus risinājumus
tās izmantošanai kopienas labā. Dalībniekus sagaidīja
plaša paneļdiskusiju un darbnīcu programma – mākslinieku
piederzies stāsti, prezentācijas par aktualitātēm mākslas
tirgū, LMA Latgales filiāles nākotnes iecerēm un Rotko
muzeja lomu reģionā, kā arī diskusijas par mākslu kara
laikā. Forumu noslēdza ekspertu paneļdiskusija par
mākslas vietu Latgalē un tīklošanās. Apmeklētājiem bija
apskatāma LMA Latgales filiāles studentu un MIKC Latgales

Mūzikas un mākslas vidusskolas audzēkņu darbu izstāde
“Plunkšķis”.

Kopumā forumu apmeklēja vairāk nekā 150 dalībnieku,
vienojot gan radošo nozaru profesionāļus, gan vietējo
kopienu pārstāvjus. Forums uzsvēra LMA Latgales
filiāles nozīmi reģiona attīstībā kā augstākās mākslas
izglītības centrs, kas jaunajiem māksliniekiem un
dizaineriem sniedz iespēju attīstīties, paliekot Latgalē.
Tas veicināja arī sadarbību starp LMA filiāli, vietējiem
aktīvistiem un organizācijām – vairākas iestādes
paua gatavību turpināt sadarbību arī pēc projekta
noslēguma, tādējādi stiprinot pamatus ciešākai un
noturīgākai kultūras ekosistēmai reģionā.

Projekts: “CROSSROADS X KRUSTCEĻI”

Īstenotājs: LMA Latgales filiāle

Laika posms: 21.01.2025.–31.03.2025.

RAGANAS TĒLS UN SIEVIEŠU LOMA SABIEDRĪBĀ JAUNĀ SKATĪJUMĀ

2023. gada vasarā Rīgas cirkā notika iestudējuma “Malleus Maleficarum. Jaunais līgums” pirmizrāde. Projekts ir Latvijas un Igaunijas kopdarbs, kuru radījusi režisore Iveta Pole sadarbībā ar septiņām māksliniecēm.

Iestudējumā piedāvāja unikālu skatījumu uz sievietes lomu dažādos sabiedrības vēstures posmos un nākotnē.

Iestudējuma iedvesmas avots ir Henrika Krāmera 1486. gadā sarakstītā grāmata “Malleus Maleficarum” jeb “Raganu veseris”, kas gadsimtiem ilgi bijusi kā juridisks un teoloģisks pamatojums sieviešu demonizācijai raganu prāvās. Izrāde šo viduslaiku traktātu pārvērtā daudzslāņainā mākslinieciskā refleksijā, kur teksts tiek izspēlēts un skandēts dažādu tautību un vecuma sieviešu interpretācijā. Šī pieeja aicināja skatītājus pārdomāt dzimumu stereotipus, mizogīnijas vēsturi un izaicinājumus, kas joprojām pastāv arī mūsdienās.

Pēc pirmizrādes skatītāji tika aicināti piedalīties diskusijās ar izrādes radošo komandu, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un politikas veidotājiem, kur tika apspriestas tādas tēmas kā “raganas” tēls, raganu medības un mizogīnija mūsdienās, kā arī mākslas potenciāls sociālo jautājumu risināšanā.

Iestudējums “Malleus Maleficarum. Jaunais līgums” ieguva “Spēlmaņu nakts 2023” nozīmīgāko balvu kā gada lielās formas izrāde 2022.–2023. gada sezonā. Žūrijas vadītājs Toms Čeveris uzsvēra iestudējuma inovatīvo pieeju un pārliecību par idejas nozīmīgumu, norādot, ka šis darbs ir ievērojams ne tikai ar savu izpildījumu, bet arī ar mērogu un idejas dziļumu, kas Latvijas teātra telpā nav bieži sastopams. Savukārt Katrīnai Neiburgai par darbu izrādē piešķirta balva kategorijā “Gada video māksliniece”.

Projekts: “Malleus Maleficarum”.
Semināri un darbnīcas sieviešu
iespējošanai

Īstenotājs: Fonds “Initium”

Laika posms: 29.08.2023.–30.12.2023.

INITIUM

KUKAIŅU OPERA – PAR DAŽĀDĪBU UN SALIEDĒTĪBU

2024. gada augusta izskaņā Rīgas Zooloģiskajā dārzā teātra trupa “Kvadrifrons” aicināja skatītājus uz brīvdabas izrādi – kukaiņu operu visai ģimenei “Ērces”. Muzikālais iestudējums bērniem saprotamā un saistošā veidā aktualizēja nozīmīgas tēmas – iekļaušanu, dažādību un dabas daudzveidības saglabāšanu.

Klāva Meļļa librets asprātīgā veidā attēlo ērcu encefalīta ienākšanu Latvijas teritorijā, iztēlojoties dramatiskus notikumus, kas risinās vietējā kukaiņu komūnā pēc invazīvo ērcu ienākšanas to teritorijā.

“Izrāde “Ērces” apliecina ne vien vizuālu un muzikālu kvalitāti, bet arī saturisku vērtību. Balstoties mazo radību starpsugu intrigās, tiek panākts atsvešinājuma efekts, kas ļauj reflektēt par to, kā paši spējam vai nespējam mijiedarboties vienas sugas ietvaros. Kā uztveram iebrācējus? Kā izturamies pret ciemiņiem un kā pret vietējo kopienu?” par izrādi portālā kroders.lv raksta kritiķe Ketija Jurčenko.

Ar *British Council* atbalstu izrādi bez maksas varēja apmeklēt sociāli mazaizsargātas ģimenes un bērni, nodrošinot iespēju baudīt kvalitatīvu kultūras notikumu tiem, kam tas nereti ikdienā nav pieejams. Iestudējums bērnu auditoriju uzrunājošā veidā veicināja izpratni par sabiedrības dažādību, integrāciju un vides aizsardzības nozīmi.

Izrāde tika nominēta 2023.–2024. gada sezonas “Spēlmaņu nakts” balvai kā “Gada izrāde bērniem un/vai pusaudžiem”, savukārt kostīmu mākslinieki Kate Krolle un Reinis Bērziņš – kategorijā “Gada kostīmu mākslinieks”.

Projekts: Izrāde “Ērces”

Istenotājs: Teātra trupa “Kvadrifrons”

Laika posms: 05.08.2024.–01.09.2024.

**KVADRI
FRONS**

IZRĀDE SKOLĒNIEM PAR MOBINGU
UN DROSMI BŪT ATŠKIRĪGAM

2025. gada martā Rīgas Valda Zālīša sākumskolā un Rīgas Jaunciema pamatskolā tika izrādīta teātra trupas “Kvadrifrons” interaktīvā izrāde “Viss, kas nav saskatāms” (rež. Paula Pļavniece). Izrāde paredzēta pamatskolas vecuma skolēniem un veidota kā rīks sarunai par savstarpējām attiecībām un empātiju. Tās pamatā ir zviedru rakstnieces Katarīnas fon Brēdovas grāmata.

Izrādes sižets atspoguļo negaidīto draudzību, kas izveidojas starp vientuļnieku Jūelu un klases līderi Esteri. Psiholoģiski niansētajā stāstā caur jauniešu skatpunktu tiek aplūkotas tādas tēmas kā draudzība, izstumtība, mobings un uzdrošināšanās būt pašam. “Kvadrifrons” izrādi veidojis īpaši skolas videi – uzvedumu iespējams izrādīt dažādās telpās ar minimāliem tehniskajiem līdzekļiem. Izrādē tiek radīta droša vide, lai tās darbībā varētu iesaistīt arī skolēnus no auditorijas, aicinot empatizēt ar tēliem un aizdomāties par to, kā viņi rīkotos varoņu pieredzētajās situācijās.

Vērojot un izspēlējot reālās dzīves problemātikā balstītas situācijas, skolēni attīsta kritisko domāšanu un apzinās savas spējas iestāties pret netaisnību.

Izstrādāti arī metodiskie materiāli skolotājiem, kas palīdz turpināt dialogu ar skolēniem par mobingu un savstarpējo attiecību dinamiku klasē.

Izrāde iekļauta programmā “Latvijas skolas soma” un turpina viesoties arī citās Latvijas skolās.

Projekts:
Izrāde “Viss, kas nav saskatāms”

**KVADRI
FRONS**

Īstenotājs: Teātra apvienība “Kvadrifrons”

Laika posms: 27.02.2025.–31.03.2025.

KULTŪRAS PIEEJAMĪBAS UN DAŽĀDĪBAS VEICINĀŠANA

2023. gada septembrī Starptautiskā jaunā teātra festivāla “Homo Novus” ietvaros tika rīkoti “Pieejamības svētki”. Svētku dienas programmā pulcējās nevalstisko organizāciju, kultūras nozares pārstāvji, aktīvisti un mākslinieki, kas darbojas kultūras pieejamības un iekļaušanas jomās. Pasākums piedāvāja platformu un vietu, kur nozares pārstāvjiem dalīties pieredzē un idejās. Svētku laikā notika sarunas un diskusijas par kultūras pieejamību Latvijā, dažādību un atvērtas vides veicināšanu.

“Pieejamības svētkos” piedalījās un dalībniekus uzrunāja arī Filips Pavlaks (*Filip Pawlak*), aktīvists no Polijas, kas ir viens no *British Council* atbalstītā projekta “Europe Beyond Access” (2018–2023) vēstnešiem un veidotājiem. Pavlaks ir performanču mākslinieks, skatuves mākslas producents un kurators, kas darbojies gan institucionālajā, gan neatkarīgajā mākslas sektorā. Viņa sabiedriskā darbība saistīta ar pārmaiņu veicināšanu kultūras nozarē, atbalstot mākslinieku un radošo profesionāļu ar invaliditāti iekļaušanu.

Dalībnieki izstrādāja kopīgu manifestu, attīstot ideju par kultūras pieejamības asociācijas dibināšanu. Iniciatīva iedvesmoja citu organizāciju un festivālu rīkotājus pievērst lielāku uzmanību pieejamības jautājumiem un ieviest praktiskus uzlabojumus to norisē.

“Pieejamības svētku” vakara programma bija atvērta ikvienam, piedāvājot iespēju atklāt mākslinieku ar invaliditāti daudzpusīgos talantus. Tās ietvaros notika “Sēdošais standaps” un iekļaujošas dejas DJ pavadībā.

Šis pasākums līdztekus visai “Homo Novus” programmai veicināja stigmu mazināšanu attiecībā uz māksliniekiem ar invaliditāti.

Pasākuma mērķis bija aktualizēt pieejamas un iekļaujošas kultūras attīstību, kā arī veicināt asociācijas izveidi, kas apvienotu šo vērtību atbalstītājus.

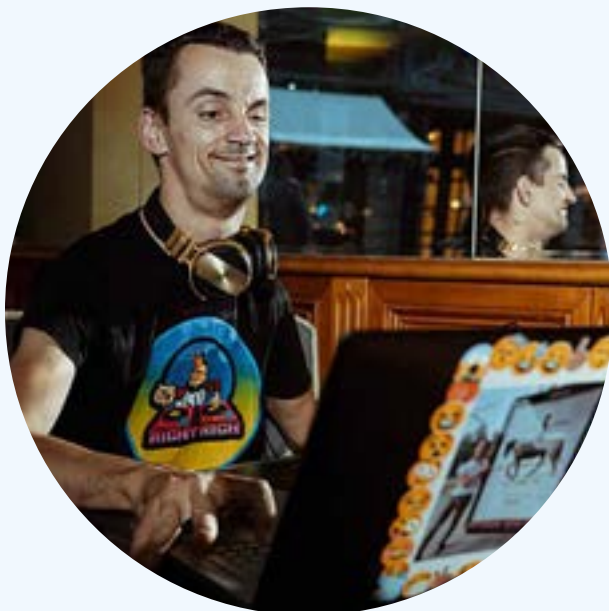

Projekts: “Pieejamības svētki”

Īstenotājs: Latvijas Jaunā teātra institūts

Laika posms: 25.08.2023.–02.09.2023.

IEKĻAUJOŠA MĀKSLA ĀRPUS REDZES UZTVERES

Izrāde “Labra nams” piedāvāja jaunu un iekļaujošu pieredzi cilvēkiem ar redzes traucējumiem, kā arī ikvienam, kurš vēlējas izjust mākslu ārpus ierastās vizuālās uztveres. Izrādi, kas veidota kā telpiska skaņas horeogrāfija, radījusi mākslinieku apvienība “IevaKrish” (Ieva Gaurilčikaite-Sants un Krišjānis Sants) sadarbībā ar komponistu Jēkabu Nīmani. Tā tika īpaši pielāgota neredzīgiem un vājredzīgiem cilvēkiem, piedāvājot iespēju izjust mākslu ar aizsietām acīm, kur skaņu un kustību mijiedarbība veidoja unikālu mākslas pieredzi. “Manuprāt, ir interesanti piedzīvot horeogrāfiju caur citām maņām – saklausīt, sadzirdēt, sasmaržot, sajust kādu tuvumā vai tālumā, izsekot dejotāju soļiem un uzburt savā apziņā sajūtu ainu. Individuāli un neatkārtojami. Aizverot acis, tu vari ieraudzīt vairāk – iegrimt sevī un pilnībā saplūst ar skaņu. Izteļe vienmēr ir spēcīgāka par jebko, ko es varētu parādīt,” skaidroja Ieva Gaurilčikaite-Sants, raksturojot izrādes pamatelementu – tās piedzīvošanu ar aizsietām acīm.

2023. gada novembrī izrāde “Labra nams” viesojās Latgales vēstniecībā “Gors” Rēzeknē, Daugavpils Vienības namā un Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā Rīgā. Pirms izrādes Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā apmeklētājiem tika piedāvāta īpaša ekskursija, kas pielāgota neredzīgiem un vājredzīgiem cilvēkiem. Ekskursijas laikā taktilā un muzikālā pieredze jāva pilnvērtīgāk izpētīt muzeja ekspozīciju.

British Council pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča uzsvēra šī projekta nozīmi, sakot:

“Latvijā atbalstām iekļaujošus mākslas un kultūras notikumus, kas veicina izpratni par atšķirīgo un iedrošina veidot dialogu par nozīmīgiem tematiem. “Labra nams” ir viens no šādiem kultūras notikumiem – tas piedāvā unikālu pieredzi ārpus ierastās vizuālās uztveres, ko iesaku piedzīvot ikvienam.”

Atbalsts “Labra nams” izrādēm apliecina *British Council* apņemšanos veicināt kultūras un mākslas pieejamību dažādām auditorijām, īpaši iekļaujot tās sabiedrības grupas, kurām tradicionālā mākslas pieredze bieži vien ir ierobežota.

Projekts: Izrāde “Labra nams”
cilvēkiem ar redzes traucējumiem

Īstenotājs: Biedrība “Tuvumi”

Laika posms: 15.09.2023.–30.12.2023.

Tuvumi
production company

MĀKSLA IZGAISMO NEREDZAMĀS KOPIENAS

Projekts “(Ne)Redzamā Latvija” piedāvāja iespēju jauniešiem Rīgā, Jelgavā, Daugavpilī un Liepājā piedalīties kopienas teātra darbnīcās. Sadarbojoties ar vietējām jauniešu organizācijām un biedrībām kvīru un LGBTQ+ kopienas interešu aizstāvībai, darbnīcās piedalīties tika aicināti jaunieši, kas pieder LGBTQ+ kopienai un viņu draugi no dažādām sociālām un etniskām grupām.

Darbnīcas notika četrās dažādās Latvijas pilsētās, īpašu uzmanību pievēršot reģionu pilsētām, kur kvīru kopienas un atšķirīgi domājošo jauniešu balsis nereti ir mazāk dzirdamas, kā arī šīs grupas ir grūtāk identificējamās un sasniedzamas.

Darbnīcās, kuras vadīja profesionāli režisori, teātra mākslinieki un kopienas teātra mediatori, ļāva jauniešiem attīstīt savu radošo potenciālu, meklējot personiskas tēmas, kas vēlāk būtu par pamatu mākslas projektiem.

Projekta mērķis bija sniegt dalībniekiem iespēju izmantot mākslu kā līdzekli radošai pašizpaušmei, lai izprastu savu identitāti un runātu par sev nozīmīgām tēmām.

Dalībnieki iepazinās ar kopienas teātra, performanču mākslas un kvīru performances vēsturi un, izmantojot mākslas instrumentus, attīstīja radošās pašizpaušmes prasmes, un reflektēja par savu individuālo pieredzi. Vadītāji palīdzēja izvēlēties izteiksmes līdzekļus, kas ļāva jauniešiem radīt unikālus mākslas darbus, balstītus viņu individuālajos pārdzīvojumos.

Projekta gaitā radošā komanda apkopoja jauniešu stāstus no darbnīcām un veica padziļinātas intervijas, lai sagatavotu dramaturģisku materiālu par viņu pieredzi. Šo materiālu paredzēts izmantot teātra izrādes veidošanā par kvīru kopienā Latvijā.

Projekts:
“(Ne)Redzamā Latvija”.
Teātra darbnīcas un izpēte
par Latvijas kvīru kopienā.

Īstenotājs: Fonds “Initium”

Laika posms: 29.08.2023.–30.12.2023.

INITIUM

“PASTĀSTI TĒTIM” – PERFORMANCE, KAS AICINA ATKLĀT NEPATEIKTO

2024. gada 5.–7. septembrī teātra festivāla “Homo Novus” ietvaros Rīgā norisinājās britu mākslinieka Buša Hārtshorna (*Bush Hartshorn*) performance “Pastāsti tētim” (*Tell Daddy*). Performance aicināja dalībniekus uz ļoti personīgu un jēgpilnu pieredzi – izstāstīt māksliniekam to, ko dažādu iemeslu dēļ nav sanācis pateikt savam tēvam.

Bušs Hārtshorns ir starptautiski atzīts dramaturgs, teātra programmu kurators un mentors, kurš savas profesionālās gaitas veidojis Apvienotajā Karalistē, Spānijā, Beļģijā, Nīderlandē, Īrijā un Dānijā, kā arī sadarbojies ar māksliniekiem dažādās pasaules valstīs kā mentors un koučs. Performancē viņš uzklausa katru dalībnieku individuāli, radot drošu un konfidenciālu vidi, kurā dalīties ar jūtām, atmiņām vai jautājumiem, kas ikdienā paliek neizteikti.

**Mākslas projekts aktualizēja
vīrieša un tēva lomas nozīmi gan
ģimenē, gan sabiedrībā, vienlaikus
pievēršoties izaicinājumiem
komunikācijā starp dažādām
paaudzēm.**

Performance “Pastāsti tētim” apmeklētājiem sniedza unikālu mākslas pieredzi, jo katrs dalībnieks kļuva par daļu no tās, kopā ar mākslinieku piedzīvojot dziļāko jūtu un emociju atklāsmi.

Projekts:
Performance “Pastāsti tētim”

Īstenotājs:
Latvijas Jaunā teātra institūts

Laika posms:
03.07.2024.–01.09.2024.

LAIKMETĪGĀ MĀKSĻA RAISA DISKUSIJAS PAR NĀKOTNES PILSĒTĀM

2024. gada 5. oktobrī laikmetīgās mākslas festivāla “Survival Kit 15” publiskās programmas ietvaros notika britu pētnieces Debras Benitas Šovas (*Debra Benita Shaw*) lekcija “Posthumānās atliekas: ko pēc sevis atstās ūdeņi?”. Festivāls “Survival Kit 15” 2024. gadā pievērsās zināšanām un praksēm, kas veido pilsētu tagadnē un nākotnē. Šovas lekcija noslēdza publiskās programmas ceturto epizodi “Nākotne”, kurā, iesaistot jaunās paaudzes kuratorus, tika pētīti ceļi pilsētu attīstībai nākotnē.

Debra Benita Šova ir Austrumlondonas universitātes kultūras un vizuālā mākslas teorijas profesore un līdzvadītāja Sociālo pārmaiņu un taisnīguma pētniecības centram. Viņa ir autore vairākiem pētījumiem un publikācijām par tehnoloģiju attīstību, urbāno vidi, posthumāno ķermeņu izzināšanu un zinātniskās fantastikas literatūru.

Šovas lekcija bija teorētiskais pamats Latvijas Laikmetīgās mākslas centra Brīvprātīgo programmas jauno kuratoru radītām mākslas norisēm. Tās reflektēja par zināšanām, kas veidos nākotnes pilsētu, un iesaistīja arī citus jauniešus no dažādām kopienām kā dalībniekus un asistentus. Sasaucoties ar pētnieces lekcijas tēmu, jauniešu izpētes un jaunrades procesa centrā bija ūdens, kas savieno ne tikai debesis un zemes dziļākos slāņus, bet arī pagātni un

nākotni. Debra Benita Šova piedalījās arī praktiskā darbnīcā ar festivāla tapšanā iesaistītajiem jauniešiem, lai sniegtu atgriezenisko saiti par viņu radītajiem mākslas notikumiem un tajos ietvertajām atbildēm uz pilsētvides izaicinājumiem.

Festivāla “Survival Kit 15” programmas epizode kļuva par platformu jauno kuratoru un mākslinieku attīstībai, kā arī diskusijām un jaunradei saistībā ar pilsētvides attīstību, veicinot zināšanu apmaiņu starp Latviju un Apvienoto Karalisti.

Projekts: “Festivāla
SURVIVAL KIT 15 publiskās
programmas ceturtnā epizode”

Īstenotājs: Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs

Laika posms: 2024. gada 5.–6. oktobris

MŪSDIENĪGĀ “MAKBETA” INTERPRETĀCIJA JAUNO DAUGAVPILS AKTIERU IZPILDĪJUMĀ

2023. gada novembrī Daugavpils teātrī pirmizrādi piedzīvoja režisora Oļega Šapošņikova iestudētā Šekspīra traģēdija “Makbets”. Izrādē, kas raksturota kā “pasaules klasikas iestudējums ārpus klasiskā teātra rāmjiem”, profesionālo pieredzi guva jaunie aktieri – Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskolas “Teātra mākslas” programmas absolventi. Mūsdienīgais iestudējums apvieno kustību, skaņu un Šekspīra tekstu oriģinālvalodā, lai atklātu stāstu par neremdināmu varaskāri, kas iedzen cilvēku necilvēcības purvā.

Britu aktiera, pasniedzēja un Šekspīra pētnieka Pola Gudvina (*Paul Goodwin*) vadītās meistarklases, kas tika rīkotas ar *British Council* atbalstu, studentiem ļāva padziļināti iepazīt Šekspīra daiļradi, izprast tekstu nozīmi un interpretācijas nianšes, balstoties britu teātra tradīcijās. Pols Gudvins ir teātra kompānijas “The Shakespeare Edit” dibinātājs un mākslinieciskais vadītājs. Visas savas profesionālās karjeras laikā viņš pētījis Viljama Šekspīra darbus un darbojies kā aktieris dažādos Lielbritānijas teātros, tostarp Karaliskajā Šekspīra teātrī un Lielbritānijas Nacionālajā teātrī, kā arī pasniedzis meistarklases Lielbritānijā, Indijā, Grieķijā un citviet pasaulē.

Jaunie aktieri atzina, ka darbs pie šīs izrādes profesionālā vadībā paplašināja viņu redzesloku, sniedza jaunas zināšanas, kas Latgalē un Latvijā nav pieejamas, un stiprināja piederības sajūtu Eiropas teātra kopienai. “Manuprāt, ir lieliski, ka Daugavpils teātris sniedz iespēju jaunajiem aktieriem mācīties un iedvesmoties no pasaules pieredzes. Prieks, ka varējām atbalstīt britu aktiera un

Šekspīra pētnieka Pola Gudvina meistarklašu norisi Daugavpilī.

Šī pasaules elpa bija jūtama arī izrādē – novērtēju izrādes radošās komandas darbu, veidojot mūsdienīgu “Makbeta” interpretāciju, kā arī jauno aktieru drosmi un uzņēmību, iedzīvinot Šekspīra valodu uz teātra skatuves tās oriģinālajā formā,”

redzēto pirmizrādē komentēja *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

Izrāde paplašināja laikmetīgās kultūras norišu pieejamību Daugavpils un tuvējās apkārtnes skatītājiem, sniedzot auditorijai neierastu un eksperimentālu skatījumu uz dramaturģijas klasiku. Lugā apskatītās tēmas par varaskāri un tirāniju aicināja skatītājus iedziļināties, domāt kritiski un saskatīt paralēles ar politiskajām norisēm un autoritārisma draudiem pasaulē.

Projekts: Iestudējums “Makbets”:
meistarklases Daugavpils teātra
jaunajiem aktieriem

Īstenotājs: Valsts SIA “Daugavpils teātris”

Laika posms: 13.02.2023.–31.05.2023.

ŠEKSPĪRA IEDVESMOTA IZRĀDE ATKLĀJ MĀKSLINIEKA IEKŠĒJO PASAULI

2024. gada aprīlī pirmizrādi piedzīvoja neatkarīgu mākslinieku komandas veidota izrāde “Goodbye, February!” jeb “Uz redzi, februārī!” (rež. Gerds Lapoška un Anna Klišāne). Izrādes radošā komanda iedvesmojās no angļu dzejnieka un dramaturga Viljama Šekspīra darbiem, un dramaturģijas tapšanā piedalījās britu aktieris, pasniedzējs un Šekspīra daiļrades pētnieks Pols Gudvins (*Paul Goodwin*). Visas savas profesionālās karjeras laikā Gudvins pētījis Viljama Šekspīra darbus un darbojies kā aktieris prestižos Lielbritānijas teātros, tostarp Karaliskajā Šekspīra teātrī un Lielbritānijas Nacionālajā teātrī. Ar *British Council* atbalstu Pols Gudvins iepriekš sadarbojies ar Daugavpils teātra jaunajiem aktieriem, palīdzot gatavoties izrādei “Makbets”.

Iestudējums “Uz redzi, februārī!” stiprināja kultūras sakarus starp Latviju un Apvienoto Karalisti, apvienojot klasiskus britu teātra elementus ar latviešu laikmetīgo teātri, kā arī veicinot sadarbību starp abu valstu teātra māksliniekiem.

Nozīmīgi, ka iestudējuma veidošanā bija iesaistīti tieši jaunie teātra nozares profesionāļi, izrādei topot ārpus institucionālo teātru struktūras, – tādējādi tika stiprināta arī neatkarīgā teātra māksla.

Aktiera Gerda Lapoškas personālizrāde piedāvāja skatītājiem ieskatu mākslinieka radošajos meklējumos, atsaucoties uz literatūras, kino un teātra klasiku. Izrādes radošā komanda radīja saistošu un mūsdienīgu Šekspīra darbu interpretāciju, savijot pasaules klasiku ar dziļi personiskiem stāstiem un izaicinājumiem, ar ko saskāries personālizrādes režisors un galvenais varonis. Dramaturģijā pētītas indivīda attiecības ar sistēmu, izmantojot atsauces uz Šekspīra darbiem un atklājot to nemainīgo aktualitāti 21. gadsimtā.

Projekts: Izrāde “Uz redzi, februārī!”

putra

Īstenotājs: Apvienība “Putra”

Laika posms: 27.12.2023.–30.06.2024.

BRITU MĀKSLINIEKI UZSĀK DARBU PIE KOPIENAS MĀKSLAS PROJEKTA

2025. gada martā izpētes vizītē Latvijā ieradās britu teātra kompānijas “Stan’s Cafe” mākslinieki. “Stan’s Cafe” ir Birmingemas teātra kompānija un labdarības organizācija, kas darbojas eksperimentālā teātra un vizuālās mākslas jomā. Tā tiek uzskatīta par vienu no inovatīvākajiem britu teātra kolektīviem. Kompānijas radošajā darbā būtiska loma ir kopienu iesaistei, kā arī sadarbībai ar skolām un dažādu sociālo grupu pārstāvjiem.

Mākslinieki bija ieradušies Latvijā, lai uzsāktu darbu pie kopienas mākslas projekta “Upes tūres: Daugava.”

Plānots, ka projektā, līdzīgi kā upes pietekās, saplūdīs Daugavas krastos dzīvojošo stāsti un rokraksti, veidojot kopīgi darinātu tekstila darbu, kas būs teātra izrādes pamats.

Tās pirmizrāde paredzēta Starptautiskajā jaunā teātra festivālā “Homo Novus” 2026. gadā.

Vizītes laikā “Stan’s Cafe” radošais direktors Džeimss Jārkers (*James Yarker*) un viņa vietnieks Kreigs Stīvenss (*Craig Stephens*) devās izpētes braucienā pa Daugavu – no Rīgas uz Krāslavu, Piedruju un Daugavpili, atgriežoties caur Līvāniem un Doles salu, lai iepazītos ar vietējo kopienu stāstiem, vidi un papildinātu dramaturģisko materiālu.

Veicinot sadarbību un zināšanu apmaiņu starp Latvijas un Apvienotās Karalistes radošo nozaru pārstāvjiem, notika “Stan’s cafe” tikšanās ar vietējiem dramaturgiem, tekstilmāksliniekiem un teātra profesionāļiem, kurus interesē darbs ar kopienām. Tajā mākslinieki iepazīstināja ar savu radošo pieeju, darba metodēm, kā arī nodibināja kontaktus ar vietējiem māksliniekiem sadarbībai Daugavai veltītā projekta ietvaros.

Projekts: “Upes tūres: Daugava”
izpētes brauciens

Īstenotājs: Latvijas Jaunā teātra
institūts

Laika posms: 03.03.–07.03.2025.

LATVIJAS
JAUNĀ TEĀTRA
INSTITŪTS

BRITU MĀKSLINIEKU DARBI ATKLĀJ JAUNU MĀKSLAS PIEREDZI

Rīgas Fotogrāfijas biennāle ir starptautisks laikmetīgās mākslas notikums, kas fokusējas uz vizuālās kultūras analīzi un māksliniecisku reprezentāciju. 2024. gadā biennāles programma pievērsās tam, kā mainījusies mūsu izpratne par fotogrāfiju un attēlu digitālo tehnoloģiju dēļ un kā tas atspoguļojas mākslas darbos, iepazīstinot auditoriju Latvijā ar šajā jomā vadošajiem māksliniekiem no dažādām pasaules valstīm.

2024. gada 18. aprīlī izstāžu zālē “Rīgas Mākslas telpa” tika atklāta britu mākslinieku Lindsijas Sīrsas (*Lindsay Seers*) un Kīta Sārdženta (*Keith Sargent*) izstāde “Vamp(yre) Reality”. Tās atklāšanā viesus uzrunāja Lielbritānijas vēstnieka Latvijā vietnieks Filips Bārklis (*Philip Barclay*).

Lindsija Sīrsa un Kīts Sārdžents kopīgus darbus veido kopš 2012. gada. Mākslinieki ir pazīstami ar savu starpdisciplināro pieeju laikmetīgajai mākslai – viņu darbos sastopas video, digitālie mediji, animācija un interaktīvas instalācijas, radot stāstus, kas izaicina realitātes, identitātes un atmiņas uztveri. Viņu darbi izstādīti Dānijas Nacionālajā galerijā, Venēcijas Mākslas biennālē, Laikmetīgās mākslas muzejā Kiasma Somijā, Teita triennālē Lielbritānijā, Taipejas Laikmetīgās mākslas muzejā Taivānā un citur.

Izstāde “Vamp(yre) Reality” pētīja apziņas dabu un tās ietekmi uz cilvēka dzīvi, veidojot daudzslāņainu vizuālo un audiālo pieredzi. Mākslinieku darbi sapludināja objektus, vidi, gaismu, skaņu, virtuālo realitāti un datora ģenerētus

attēlus, radot telpu, kas aicina skatītāju domāt par realitātes uztveri un identitātes konstruēšanu digitālajā laikmetā.

Izstāde “Vamp(yre) Reality” izaicināja skatītāju uztveri, sapludinot fizisko un digitālo pasauli, lai atklātu apziņas neizsmeļamo daudzslāņainību.

Izstādes norise stiprināja kultūras sakarus starp Apvienoto Karalisti un Latviju, ļaujot mākslas notikumu apmeklētājiem Latvijā iepazīt britu mākslinieku darbus, kā arī veicinot dialogu un izpratni par laikmetīgās mākslas norisēm Lielbritānijā.

Projekts: Izstāde “Vamp(yre) Reality”
Rīgas Fotogrāfijas biennāles 2024 ietvaros

Īstenotājs: Rīgas Fotogrāfijas biennāle

Laika posms: 18.04.–02.06.2024.

JAUNO MĀKSLINIEKU SKATĪJUMS UZ KLIMATA KRĪZI

2024. gada septembrī tika atklāta starptautiskās mākslas rezidences “SustainARTability” grupas izstāde “No White Flags”, ko rīkoja Latvijas Mākslas akadēmija sadarbībā ar kultūras institūtu tīklu EUNIC Latvija. Rezidencē piedalījās deviņi mākslas studenti no Latvijas un deviņi studenti no citām Eiropas valstīm – Apvienotās Karalistes, Dānijas, Vācijas, Somijas, Francijas, Grieķijas, Itālijas, Austrijas un Spānijas.

Rezidence sniedza iespēju sadarbībai un pieredzes apmaiņai starp Latvijas, Apvienotās Karalistes un citu Eiropas valstu jauniešiem māksliniekiem, īpašu uzmanību pievēršot mākslas lomai klimata pārmaiņu kontekstā.

Studenti piedalījās semināros un lekcijās par ekoloģiju un resursu otrreizēju izmantošanu, mentoru vadībā pētot, kā māksla var palīdzēt veicināt sabiedrības izpratni par izaicinājumiem vides jomā. Studentu uzdevums bija radīt mākslas darbu, kas veltīts ar ilgtspēju saistītai tēmai, un dokumentēt radošo procesu. Katra mākslinieka izejas punkts bija balts kokvilnas auduma gabals karoga formā, kas tiks pārvērsts mākslas objektā, gleznā vai instalācijā, atklājot jauno mākslinieku attieksmi pret procesiem dabā un sabiedrībā.

Tradicionāli padošanos simbolizējošais baltais karogs izstādē pārtapa par radošu pretošanās un apņēmības zīmi.

Apvienoto Karalisti projektā pārstāvēja māksliniece Keta Ņūmena (*Kat Newman*) no Centrālās Sentmārtinas koledžas Londonā. Viņas darbu iedvesmoja “guerilla” dārzkopība – urbānā vides aktivisma forma, kas pievērš uzmanību ilgtspējai, apzaļumojot pamestas un nesakoptas pilsētas teritorijas.

Projekts: “SustainARTability” –
izstāde “Bez baltiem karogiem”

**Latvijas Mākslas
akadēmija**

Īstenotājs: Latvijas Mākslas akadēmija
sadarbībā ar EUNIC Latvija

Laika posms: 26.08.–27.09.2024.

BRITU RAKSTNIECE SAŅEM BALTVILKA BALVU

Atzīmējot Jāņa Baltvilka 80. dzimšanas dienu, 2024. gada 24. jūlijā Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā norisinājās Baltvilka balvas pasniegšanas ceremonija, godinot izcilākos bērnu un jauniešu literatūras autorus un grāmatu māksliniekus. Šī ir nozīmīgākā Latvijas balva bērnu literatūrā, kas kopš 2005. gada veicina kvalitatīvas literatūras attīstību, grāmatu lasīšanas tradīciju stiprināšanu un starptautisko atpazīstamību.

Baltvilka balvas pasniegšanu atbalstīja *British Council*, veicinot britu literatūras atpazīstamību Latvijas lasītāju vidū.

Par Jāņa Baltvilka balvas starptautisko laureāti 2024. gadā kļuva britu rakstniece Kirana Milvuda Hārgreiva (*Kiran Millwood Hargrave*) par romānu “Džūlija un haizivs” ar Toma de Frestona (*Tom de Freston*) ilustrācijām un tā tulkotāja Renāte Punka. Hārgreivas romāns stāsta par Džūliju, jaunieta, kura kopā ar vecākiem pārceļas uz nomaļu Skotijas salu, kur viņas māte, jūras biologe, aizrautīgi pievēršas retās Grenlandes haizivs meklējumiem.

Grāmata pusaudžiem viegli uztveramā un saistošā veidā runā par nozīmīgām tēmām, to skaitā mentālo veselību, attiecībām ģimenē un draudzību, pieaugšanu, kultūru dažādību un dabas daudzveidības nozīmi.

Pasākuma dalībniekus uzrunāja un autori sveica Lielbritānijas vēstnieks Latvijā Pols Bramels (*Paul Brummell*).

Projekts: “Jāņa Baltvilka balva 2024”

Īstenotājs:
LNB Bērnu literatūras centrs

Laika posms: 2024. gada 24. jūlijs

iBbY
LATVIA

IZCILĀKIE ANGLŪ VALODAS PEDAGOGI TIEK GODINĀTI “EKSELENCES BALVAS” CEREMONIJĀ

2023. gada 8. novembrī *British Council* piedalījās Latvijas Universitātes valodu jomas “Ekselences balvas” pasniegšanas ceremonijā, godinot izcilākos angļu valodas pedagogus. 2023. gada “Ekselences balvai” skolēni, absolventi, vecāki un kolēģi bija izvirzījuši 121 angļu un vācu valodas skolotāju no visas Latvijas.

Konkursa finālā labākie pedagogi demonstrēja savu profesionālo meistarību, modelējot un vadot nodarbību fragmentus, analizējot mācību situācijas un risinot metodiskus uzdevumus.

Angļu valodas skolotāju profesionālās prasmes vērtēja īpaša žūrija – pieci valodu jomas eksperti, to skaitā arī *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja Zane Matesoviča.

“Ekselences balvu” un 1400 eiro stipendiju Zane Matesoviča pasniedza žūrijas visaugstāk novērtētajai pedagoģei – Rīgas Tālmācības vidusskolas “Rīgas Komercskola” angļu valodas skolotājai Agnesei Gromovai-Ķūrenai. Savukārt specbalvu par angļu valodas apguves veicināšanu reģionos saņēma Daugavpils Valsts ģimnāzijas skolotāja Rita Murāne-Rutka.

Sveikt laureātus bija ieradies arī Lielbritānijas vēstnieka Latvijā vietnieks Filips Bārklis (*Philip Barclay*).

“Esmu pagodināta par iespēju izteikt atzinību izciliem angļu valodas pedagogiem. Kā viena no konkursa žūrijas pārstāvēm novērtēju skolotāju meistarību, radošumu un aizrautību. Esmu pārliecināta, ka visi nominētie pedagogi ir radījuši pozitīvas pārmaiņas savās skolās un kopienās, padarot pasauli par labāku vietu, kas ir arī *British Council* misija.

Ceru, ka iespēja būt talantīgāko vidū iedvesmos neapstāties un turpināt iesākt, veicinot valodu apguvi un izglītības attīstību Latvijā,” ceremonijā uzsvēra *British Council* pārstāvniecības Latvijā vadītāja.

Projekts: LU Ekselences balva

Īstenotājs: Latvijas Universitāte

Laika posms: 2023. gada 8. novembris

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**

LATVIJAS JAUNIEŠI STARPTAUTISKĀ LĪDERĪBAS PROGRAMMĀ

Atzīmējot *British Council* dibināšanas 90. gadadienu, organizācija 2024. gadā aizsāka iniciatīvu “90 Youth Voices”, lai izveidotu tīklu ar jauniem pārmaiņu veidotājiem no visas pasaules, kuri ir gatavi risināt globālus izaicinājumus un veicināt pozitīvas pārmaiņas. Projekts Lielbritānijā pulcēja 84 jaunos žurnālistus, aktivistus, satura veidotājus, māksliniekus, tehnoloģiju ekspertus, pētniekus un uzņēmējus no 43 pasaules valstīm. Latviju starptautiskajā iniciatīvā pārstāvēja divi jaunieši, kuri iepriekš piedalījušies *British Council* atbalstītajos projektos: meiteņu līderības programmas “Future Heroes” absolvente Evelīna Stikāne no Jēkabpils un biedrības “Viedokļu līderu skola” jauniešu medijpratības projekta “Man nav vienalga” dalībnieks Kristiāns Zaķēns no Viļāniem.

Piecu dienu laikā dalībnieki ieguva vērtīgas prasmes, paplašināja redzesloku un radīja jaunas idejas, kā veicināt pozitīvas pārmaiņas savās kopienās.

Programmas pirmajā daļā Londonā jaunie līderi tikās ar *British Council* vadītāju Skotu Makdonaldu (*Scott McDonald*), politikas veidotājiem, vietējo kopienu pārstāvjiem un citiem jauniešiem, lai diskutētu par jauniešu līdzdalību un kopienu attīstību. Viņi iepazīna Londonas daudzveidīgo kultūras un vēsturisko mantojumu, piedalījās mācību vizītēs, apguva aktīvās klausīšanās jeb “deep listening” prasmes un veidoja jaunus starptautiskus kontaktus.

Projekta turpinājumā dalībnieki apmeklēja pilsētas Anglijā, Skotijā, Velsā un Ziemeļīrijā, lai gūtu padziļinātu ieskatu vietējo kopienu daudzveidīgajā pieredzē un iniciatīvās. Latvijas pārstāvi devās uz Kārdifu Velsā.

Kristiāns pēc dalības programmā atzina, ka šī pieredze ir devusi vēl lielāku motivāciju darboties un veidot pārmaiņas viņa kopienā.

“Dzirdot, cik daudz sabiedrības labā ir izdarījuši citi jaunieši un kā viņi ir iedvesmojuši citus, arī es vēlos vēl vairāk darboties un palīdzēt citiem. Šī bija viena no motivējošākajām pieredzēm, kāda man ir bijusi projektu ietvaros,”

intervijā “Rēzeknes Vēstīm” stāstīja jaunietis.

Projekts: “90 Youth Voices”

Istenotājs: *British Council*

Laika posms: 2024. gada jūnijs – jūlijs

PAR BRITISH COUNCIL

British Council ir 1934. gadā dibināta Apvienotās Karalistes starptautiska organizācija, kas nodarbojas ar kultūras sakaru un izglītības iespēju veicināšanu. Tā veido draudzīgu vidi zināšanu apmaiņai un savstarpējai izpratnei mākslā, kultūrā, angļu valodas apguvē, izglītībā un pilsoniskajā sabiedrībā vairāk nekā 100 valstīs visā pasaulē, tai skaitā Baltijas valstīs. Izmantojot Apvienotās Karalistes kultūras nozares resursus, organizācija veido konstruktīvu sadarbību ar valstīm, veicinot uzticēšanos, radot jaunas iespējas un uzlabojot dzīves kvalitāti. 2024./2025. gadā tā klātienēs aktivitātēs visā pasaulē un tiešsaistē sasniedza 599 miljonus cilvēku. *British Council* ir Apvienotās Karalistes sabiedriskā organizācija, kā arī labdarības organizācija, kuras darbību regulē Karaliskā Harta. Tās ienākumus lielākoties veido ieņēmumi no izglītības un attīstības projektu īstenošanas, angļu valodas pasniegšanas un eksaminācijas, ziedojumi, kā arī sadarbība ar valsti un privātām organizācijām. Organizācijas patrons ir Viņa Majestāte karalis Čārlzs III.

Kopš 2016. gada *British Council* Baltijas valstīs īsteno apjomīgu programmu "People to People", kuras mērķis ir atbalstīt izglītības, kultūras un kopienu stiprināšanas aktivitātes, kas vērstas uz 21. gadsimta prasmju, iekļaujošas mākslas, izglītības un sabiedrības saliedētības jautājumiem.

Seko mums sociālajos tīklos!

 [BritishCouncilLatvia](#)

 [lvBritish](#)

 [britishcouncillatvia](#)

British Council pārstāvniecības Latvijā komanda

No kreisās: komunikācijas vadītāja Laura Kristapsone, pārstāvniecības vadītāja Zane Matesoviča, programmas vadītājas Maija Kurte un Anete Blūma, konsultante dzimumu līdztiesības un sociālās iekļaušanas jautājumos Keita Melle

